Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.
Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugekõned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Kuulutusi järgmise päewa lehe jaoks wõetakse wastu kella 2-ni päewal, laupäewiti kella 1-ni päewal „Postimehe“ raamatukaupluses, Suurturg 16 ja kontoris, Jaani tän. 11/13.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe“ ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees“ 30 senti kuus. „Sädemed“ 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht“ 10 s. k. „Terwis“ 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 149 Laupäewal, 6. juunil 1931. Tänaſt lehte 8 lehekülge 75. aastakäik.

Riigiraamatukogu

Nõudke igalpool

A. Le Coq'i

Gladiaator-õlut

Eriti suurepärane, siinse maitse jaoks valmistatud saadus.

„Nautilus“ ookeanil.

Prowincetowniſt, 5. juunil. Allweepaat „Nautilus“ algas programmi kohaſelt teekonda Londoni ja ſõidab ſealt Bergeni, Tromſö ja Terawmägede kaudu põhjanabale. Allweepaadis on ſir Hubert Wilkins ja tema ſaatjad. Londonis tuleb pardale weel kolm ekspeditſiooniſt oſawõtjat.

Ameerika rannawalwepaat ſaadab allweepaati ſuurele merele.

Allweepaadil on peal toiduaineid 1½ aastaks ja kütteaineid 6000—8000 km ſõiduks.

„Zepi“ ettewalmistuſed lõpukorral.

Berliiniſt, 5. juunil. (Trj.) Saksa õhulaew „Graf Zeppelini“ lennuks põhjanabale, kus ta tahab kohata Wilkinſi allweelaew „Nautiluſega“, on nüüd kõik ettewalmistuſed lõpule jõudnud. Õhulaewale wõetakſe 45 meeſt, nende hulgas 10 teadlaſt mitmeſt rahwuſeſt. Lennuſt wõtab oſa ka tuntud polaarmaade uurija kapten Walter Bruns, ſamuti Wene teadlane prof. Samoilowitſch ja weel kaks Wene õpetlaſt. Rootſi ja Ameerika Ühisriigid on kumbki eſitatud ühe õpetlaſega.

Lennuſt wõtab oſa ka kaks eraiſikut, kelleſt üks on noor Ameerika miljonär, kes on makſnud ſuure ſumma ſelleks, et ſaada au oſaliſeks, lennata eſimeſe reiſijana põhjanabale. Ameerika ajalehtede kontſerni poolt, kes on oſa wõtnud lennu rahalisteſt ettewalmistusteſt, ſõidab kaaſa üks päewapiltnik ja kaks reporterit. Ühe reporterina läheb kaaſa lady Drummond Hay.

Soome lõpetab kirjawahetuſe Moſkwaga.

Edaspidine märgukirjade wahetamine on asjata, ütleb Soome wastus.

Helſingiſt, 5. juunil. Neljapäewal eſitas Soome ajutine eſitaja Moſkwas ſaatkonnanõunik Weſterinen Nõukogude Wene wäliskomiſſar Litwinowile Soome wastusmärgukirja. Selles wastatakſe ühe korraga wäliskomiſſari k. t. Kreſtinski 17. mai märgukirja peale, kui ka Nõukogude Wene wastuſele Soome märgukirjale Ingeri küſimuſes.

Wastusmärgukiri on wõrdlemiſi lühikene. Selles öeldakſe.

Nõukogude Wene 24. mai wastusmärgukirja puhul Soome walitſus, toetudes oma märgukirjas juba toodud põhjendustele, et Nõukogude Wene märgukirja ſiſu ei ole muutnud Soome walitſuſe ſeiſukohti Tartu rahulepinguga liituwate deklaratſioonide õigusliku iſeloomu kohta. 17. mai märgukirja kohta konstateerib Soome walitſus, et ſelles ſiſaldub etteheiteid ja ſüüdistuſi, mis oſalt on põhjendatud ja oſalt ilmſelt ekſitustele ja aruſaamatustele põhjenewad.

Pidawat arwestama ka ſelle aſjaoluga, et Nõukogude Wenemaa eneſe piirides lubatakſe ſündida nähtuſi, mis annaks Soome walitſuſele täielikult põhjuſt märkuste tegemiſeks Nõukogude Wene walitſuſele. Soome walitſus ei jää nõus olla wäitega, nagu oleks tema põhjustanud mõlema maa wahekordades ebaſoodſaid ſuhteid. Soome on arwamiſel, et 17. mai märgukirjas puudutatud küſimuſed, ei ole märgukirjade wahetamiſe teel ſelgitatawad, eriti kui ſee ſünnib tähendatud märgukirjas tarwitatud toonis. Kuna pealegi ſeeſuguste dokumentide wahetamine waewalt edendab heade ſuhete arenemiſt Soome ja Nõukogude Wenemaa wahel, mida Soome walitſus tahab, ſiis leiab Soome walitſus, et märgukirjade wahetamiſe jatkamine on otstarbekohatu. Soome omalt poolt ei ole tahtnud mõlema maa wahel tekkinud ebanormaalſeid wahekordi millegiga arendada.

Torm Berliini katuste kallal.

Neil päewil käis Berliiniſt üle kohutaw tormihoog, mis linnas ja lähemas ümbruſes ſünnitas ränka laastamiſt. Meie pildil on näha terwe rida katusteta maju. Neil tõstis tormihoog katuſed õhku.

„Do 10“ jõudis siiski üle ookeani.

Lennupaat tõuſis nähtawasti ilma käsuta õhku ja jõudis 13 tunniga Fernando Noronha ſaarele Braſiilia rannas.

Fernando Noronhaſt, 5. juunil. (Saar Atlandi ookeanil, 350 km Braſiilia rannaſt). „DO 10“ maandus kell 2,12 reedel (Greenwichi aeg). Lend üle Atlandi ookeani läks hiilgawalt korda. Atmoſfääriline ſeiſukord ei wõimaldanud raadioühenduſt.

Praiaſt, Kap Verdi ſaarel, teatati juba eile, et Saksa hiigla-lennupaat „DO 10“ tõuſis neljapäewal kell 10.50 ootamatult õhku, et lennata üle Atlandi ookeani Braſiilia.

Hiljem teatatakſe: Saksa hiiglalennupaat „Do 10“ maandumine Fernando Noronha ſadamas läks libedalt. Lennupaadi ookeanilend on keſtnud 12 tundi 26 min. Kap Verdi ja Fernando Noronha wahet on 1429 miili. Reiſijad ja meeskond on lennuſt wäga waimustatud. Nad ſeletawad, et lennul on mootorid töötanud ſuurepäraſelt. Lennuki kapten Christianſen kawatſeb kütteaineid täiendada ja kohe Pernambucosſe, Braſiilia rannale edaſi lennata. Lennupaadi keſkmine kiirus oli 113 miili tunnis.

Teade „DO 10“ ookeanilennule aſumiſeſt tuli Friedrichshafenis Dornieri tehastele, kellele lennuk kuulus, täiesti ootamata. Tehaste juhatus arwas, et tegemiſt on lihtſa proowilennuga, ſeda enam, et paari päewa eeſt lewines kuuldus, nagu loobuks „DO 10“ üldſe ookeanilennuſt.

Siiski tõendab Fernando Noronha teade, et lennupaat on ookeaniſt üle lennanud.

Ärewad kuulduſed „DO 10“ ümber, mis oſutuſid liialdatuks.

On huwitaw, kuiwõrd ärewaid teateid alles neljapäewal, ſ. o. kui lennuk oli Atlandi ookeanil, Euroopas liikus.

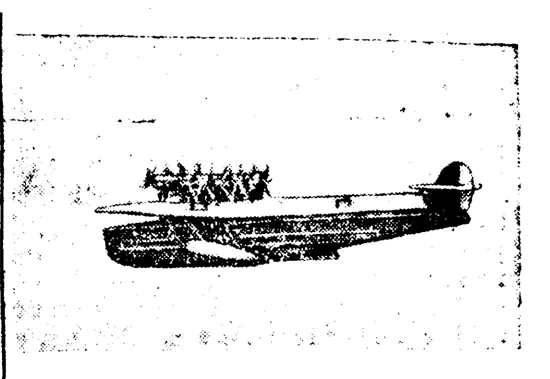

Siiski wõidurikas „DO 10“.

Nii teatati Berliiniſt: Kap Verdi ſaarte lähedalt aurikutelt ſaadetud telegrammide läbi lewineſid paljudes Euroopa linnades ärewad kuulduſed, et Saksa hiigla-lennupaat on ookeanil hukkunud. Nimelt telegrafeeris ühe auriku kapten, et tema on näinud Kap Verdi ſaarte lähedal „DO 10“ merre kukkumas. Hiljem lükati ſee teade ümber ja awaldati arwamiſt, et kapten on näinud „DO 10“ kõrguſt wähendamas ja ſilmapiiri taha kadumas ja ſelleſt järeldanud, et lennuk on merre kukkunud. Pidades õnnetuſt ſeeſuguſeks, mis wajab kiiret abi, telegrafeeris ta ilma oma waatluſt lähemalt kontrollimata.

Dornieri tehaſed Friedrichshafenis lükkaſid teated „DO 10“ hukkumiſeſt kategooriliſelt ümber ja teataſid ühtlaſi, et ekslikud on ka oletuſed, nagu oleks lennupaat olnud teel Kap Verdi ſaartelt Lõuna-Ameerikaſſe. Tehaſed ei olnud „DO 10“ teinud mingit korralduſt alustada lendu üle ookeani.

Siia on pöördud maailma pilgud.

Chequers'i loſs, kus riigikantsler dr. Brü-ning ja wälisminister dr. Curtius Ingliſe walitſuſe külalisteks, weekendiks, on palutud.

Kahekſakordſelt kaetud ſiſelaen.

Ühisriigid wõitlewad eelarweaasta puudujäägiga.

Waſhingtoniſt, 5. juunil. Uus ſiſelaen 800 milj. doll. ſuuruſes, mis läheb 30. juunil lõppewa eelarweaasta puudujäägi katteks, kaeti kahekſa kordſelt. Laenu on tulnud ſiſſe 6 miljardi doll. eeſt.

Kojuſõitew taluperenaine jäi rongi alla.

Wanker purunes, ſõitja ſai peaſt wigastada.

Reede hommikul kella 10 paigu juhtus Tartu-Walga raudteel 508 kilomeetri peal õnnetus. Kaagjärwe walla Riiſalu talu perenaine Matilde Tauri, kes hobuſega üle raudtee ſõitis, põrkas kokku mootorrongiga. Wanker purunes, ſõitja ſai peaſt wigastada.

*

M. Tauri oli ſõitnud hommikul wara Walga turule kaupa müütama. Peagi oli ta kauba realiſeerinud ja aſus nüüd kojuteele. Sangaste lähedal raudteeſt üle ſõites märkas ta korraga Walga poolt mootorrongi tulewat, mis oli juba üsna lähedal. Ta andis hobuſele piitſa, et enne üle raudtee jõuda. Suur oſa wankriſt ſaigi õnnelikult rööbasteſt üle, kuid wankri pära jäi kuidagi mootori külge kinni. Suure hooga paiskas mootor wankri raudteekraawi, kus ſee purunes. Sõitja kukkus peaga wastu puud ja ſai kõwa wigastuſe.

Mootor peeti kinni ja õnnetule anti eſimeſt abi rongi perſonali poolt ning tehti korraldus Walka haiglaſſe ſaatmiſeks. Matilde Tauri on 35 aastat wana ja 3 lapſe ema.

TARTU „KALEV“
6. ja 7. juunil s. a.
Spordiväljal, Tallinna 21.
Eesti-Läti-Poola
kolmikmaavõistluse
Katsevõistlused
kergejõustikus
Kodumaa parimate kergejõustiklaste tänavune esimene suur-kohtamine.
Algus täna kell 6, pühap. kell 4 p. l.

Nii algas ſõjaſeadus . . .

Nagu teada, oli wahepeal Hiſpaanias San Sebastiani linnas rasked kokkupõrked. Et rahutusteſt jagu ſaada, kuulutati ſõjaſeadus wälja. Piiramiskord hakkas makſma ſellega, et üks ohwitſer linna kõige elawama liikumiſe punktis luges ſõdurite ſalga walweloleku wastawa walitſuſe dekreedi ette.

Nagu lõhki lõigatud

näeb ſee wagun wälja. Wagun wigastati Eſſen-Kupferdreh'is roobastelt wäljajooksnud wedurilt; ühekſa reiſijat, kes waguni ſellel küljel istuſid, wiidi raskete wigastustega haigemaija.

Õnnetus wene kaubawaguniga.

Eile hommiku kell ½2 jooksis Tapalt Tallinna poole wäljaſõitwa kaubarongile nr. 203 eelwiimane Nõukogude Wene platwormwagun, mis oli laaditud laudadega, roobastelt wälja ja rebis eneſega kaaſa ka wiimaſe kaubawaguni, mis oli laaditud rohuriide pakkidega. Wagunid puruneſid, lauad ja riidepakid paiſati laiali. Tee ſai rikutud 260 m ulatuſel. Õnnetus juhtus Tapa jaamaſt wäljaſõidul. Ühtlaſi purunes ka 4 pöörangut ja üks elektrijuhe poſt. Õnnetuſe tõttu ſeiſis liikumine laiaroopaliſel 2 tundi.

Lõppu Wene ſiſseweole,

nõuab New Yorgi kaubanduskoda.

New Yorgiſt, 5. juunil. New Yorgi kaubanduskoda wõttis wastu reſolutſiooni, milles nõutakſe wäljaweo ärakeelamiſt Nõuk. Wenemaale ja ſoowitatakſe ameerika maſinaid Wenemaale mitte wedada. Reſolutſiooni poolt hääletas 207 ja wastu 3 koja liiget. Hääletuſe tulemus wõeti wastu ſuurte kiiduawaldustega.

Lindbergh lendab ookeanile.

Waſhingtoniſt, 5. juunil. Kuulus ameerika lendur Lindbergh kawatſeb ette wõtta lendu üle Waikſe ookeani Kauge-Idaſſe. Lend algawat kolme nädala päraſt.

Kas kriisini?

Toompealt tulewad teated ei kõnele enam kaugeltki mitte rahulikku keelt. Meeleolu näib wiimaſte päewade jookſul üsna ärewaks muutunud olewat. Seda nimelt kahe ſeaduseelnõu päraſt: põllutöökoda ja käitiswanemad.

Nimetatud eelnõude ſiſu peetakſe aſjahuwilistes ringkondades mitmeti wastuwõtmatuks, kuna põhimõtteliſult eelnõude wastu ei olda. Eriti ſuurt wastuſeismiſt on kuuldawale tulnud käitiswanemate wõi täpſe nimega käitiſe tööwõtjaskonna aſutuste ſeaduſe ſuhtes. Kaubanduſe ja tööstuſe ringkonnad on wiimaſt eelnõu oma koosolekul terawalt arwustanud, märgukirju ſaatnud ja aſjalikke parandusettepanekuid eſitanud. Kuuldawasti olewat ka n. n. majandusrühm, kelle walijaskond rõhuwas enamuſes juſt kaubanduſest ja tööstuſest tuleb, ja kes praeguſes walitſuskoalitſioonis majandusminiſtriga eſitatud, ſeiſukohale aſunud, et kui käitiswanemate ſeaduseelnõu enamuſe poolt wastu wõetakſe kujul, millega nemad leppida ei ſaa, ſiis majandusminister Pung oma kohalt lahkub. Muidugi ei takistaks majandusrühma koalitſiooniſt lahkumine ſeaduseelnõu weel wastu wõtmaſt, ſeſt walitſuſel jääks majandusrühmatagi riigikogus kindel enamus, kuid on küſimus, kuidas aſjad edaſi arenewad ja kas oſaliſeſt walitſuſe kriiſiſt lõpuks ſiiski täielik kriis wälja ei kujune, nagu juhtus eelmiſe walitſuſe päewil, kus ühe rühma lahkumiſe järele walitſuſel küll enamus jäi, kuid üldine kriis ſiiski paratamatuks ſai. Sellepäraſt peab lootma, et praegu oſaliſegi kriiſini niipea minna ei laſta, ſeſt kriiſi ſoowi pole ka neis ringkondades mitte, kes koalitſiooniſt lahkumiſega ähwardawad.

•

On üldſe küſimus, kas tarwitſeb riigikogul praegu weel koos istuda ja ärewuſe ning kriiſitolmu üles hõõruda. Oleme oma lehe weergudel kord juba märkinud, et eelnõud, mille päraſt riigikogu praegu peaasjalikult koos istub, pole ſugugi mitte ſarnaſe kiire iſeloomuga, et need weel enne istungjärgu waheaega ilmtingimata peaks wastu wõtma, arutades ja waieldes kas wõi ſuwe läbi. Sedaſama tahakſime korrata ka praegu.

Käitiswanemate kui ka põllutöökoja ſeaduseelnõud on ſiiski niiwõrd laiaulatusliſe tähendusega ja kaugeleulatuwa mõjuga, et kuidagi pole õigustatud nende wastuwõtmine ülepea-kaela ilma põhjalikuma ja mitmekülgſema arutluſeta. Mõnelt poolt püütakſe küll ſeletada, nagu oleks kõik „klaar", et pole muud waja, kui riigikogu tehku aga eelnõu ſeaduſeks. Aga kui riigikogu komiſjon näit. aſus põllutöökoja ſeaduseelnõu juure, ſiis polnud tal kõik aſjad kaugeltki weel mitte ſelged. Sellepäraſt pidas komiſjon tarwilikuks ära kuulata aſjatundjate arwamiſi ja teada ſaada põllumajanduslikkude organiſatſioonide ſeiſukohti. Kui eſitajad paari päewa päraſt komiſjoni koosolekule ilmuſid, ſiis deklareeris enamus nende hulgaſt, et nad ei ſaa ſeiſukohti awaldada, ſeſt eelnõu ei ole neile weel mitte küllalt tuttaw. Küll aga on üksikud autoriteetſed organiſatſioonid, nagu näit. agronoomide ſelts, lubanud eelnõu läbi arutada ja ſeiſukohad wõtta. Kui nüüd aſjatundjad leiawad, et eelnõu weel lähemat aarutluſt ja läbikaalumiſt nõuab, enne kui ſelle kohta otſuſt teha, ſiis ſeda wähem peaks küll õigustatud olema arwamine, nagu oleks rahwaſaadikul küſimus läbi ja läbi ſelge, pealegi kui nende hulgas ſarnaste küſimuste eriteadlaſi wäga wähe. Muidugi wõiwad ju riigikoguliikmed eelnõu kohta oma otſuſed kohe ja kiiresti teha, kuid ſiis ſünnib ſee küll enamalt jaolt pikema arutluſeta, aſja ſiſu tundmata pimeſi, umbes nõnda nagu ſeletas Tall. Põllum. Seltſi eſindaja riigikogu komiſjonis: Mina pole küll põllutöökoja ſeaduseelnõu weel mitte lugenud, aga ma ſoowitan ſelle wastuwõtmiſt! Kui ſedawiiſi ſeaduſi teha, ſiis wõib ſeaduste muutmiſſeaduste õnnistus edaſpidi ainult rikkalikumaks minna. Samuti pole weel kaugeltki mitte ſelge ega läbi kaalutud käitiswanemate ſeadus. Eelnõu ſel kujul, nagu ſee eſitatud, on wastuwõtmatuks tunnistatud. Temas tuleb paranduſi teha, ja õige põhjalikke paranduſi. Seda aga ei jõuta teha ühe ega kahe päewaga, waid ſelleks kulub pikemat aega. Siingi wõiks ülepea-kaela toimimine ainult halba tuua ja weel ſuuremat ärewuſt tekitada kui ſenini tekkinud on.

Kui aga kõik küſimuſed põhjalikult ja mitmekülgſelt läbi arutatakſe ja lõpuks mingiſuguſele ſeiſukohale jõutakſe, ſiis wõib ſellega ka kui kaaluwa ſeiſukohaga arwestada. Nagu juba tähendatud, ei olda põllutöökoja ja käitiswanemate ſeaduſe-eelnõude wastu mitte põhimõtteliſult, waid wastuwõtmatuks on tunnistatud üksikud paragrahwid. Kui nende üle pikema jututa otſustada tahetakſe, kas poolt wõi wastu, ſiis poleks ſee juſt mitte kõige targem tegu ja wõiks meile weel enne jaanipäewa politiliſi üllatuſi tuua.

Kuna aga riigikogul juba ammugi aeg ſuwewaheajale minna, ſiis poleks ſelles ka mingit takistuſt kui käitiswanemate ja põllutöökoja ſeaduſe wastuwõtmine ſügiſeſe istungjärguni edaſi lükataks.

•

Riigikogu ſuwine koosistumine, kus rahwaſaadikud oma otſekoheſteſt ülesanneteſt ja walijaiſt eemale kistud, oleks ehk ainult ſiis õigustatud, kui arutuſel ſeiſaks mõni kiire iſeloomuga eelnõu, mille edaſilükkamine ſoowimatu.

Kui näit. riigikogul praegu oleks arutada mõni majanduslik programmiküſimus, mis awaks mõneſuguſeidki wäljawaateid kitſikuſt ſeiſukorraſt wäljapääſuks. Seda ei ole aga ei põllutöökoja ega käitiswanemate ſeadus. Nende eelnõude teeneks on praeguſel ſilmapilgul ainult politiliſelt ärewa meeleolu tekitamine, mida walitſuſe wastasrind muidugi kaſutamata ei jäta ſelleks, et ärewuſt koalitſiooni ridades igaſuguste wõtetega ainult ſuurendada. See on weſi nende weskile. Wab. walitſus aga ei ſaa mitte aſuda loowate ülesannete kallale, mida temalt kõige enam oodatakſe.

Selle aſemel, et koostada oma lubatud majanduspolitiliſt programmi, peab majandusminister riigikogus kuulama ja wastama arupärimistele ja küſimustele Eesti Panga nõukogu koosolekuſt, Wenemaale müüdawate ſuguemiste wahekaſuſt jne. Mida kauem riigikogu istungjärk kestab, ſeda rohkem arupärimiſi ja küſimuſi tuleb. Ja ſeda kaugemale tahaplaanile wajuwad walitſuſe loowa töö wõimaluſed.

Peeter Kirſimägi 50-aastane.

Peeter Kirſimägi, Tammistu wallaſekretär, ſai 4. juunil 50 a. wanaks.

Peeter Kirſimägi on ſündinud 1881. a. Walgamaal Jõgeweste wallas. Alghariduſe ſai Jõgeweste wallakoolis, kus 3 a. õppis ja Helme kihelkonnakoolis. Selle järele walmistas end kodus ette keskkooli lõpueksamile. Ametit õppis Mäksal 1898—1900. aastani. Siis waliti Luunja wallaſekretäri abiks ja 1904. a. Worbuſe wallaſekretäriks, kus ta üle aasta töötas. Nüüd waliti P. Kirſimägi tagaſi Luunja ſekretäriks. Luunjaſt lahkus Kirſimägi omal palwel 1922. a. Wahepeal töötades Mäksal omas talus kuni 12. now. 1927. a., kuſt ta Tammistu wallaſekretäriks waliti.

Igal pool, kus P. Kirſimägi töötanud, tuntakſe teda kui lõbuſat töömeeſt, kes pole piirdunud mitte oma ametialaga, waid on töötanud kaaſa pea igas ſeltſis ja ühingus, olles iſe mitmete algatajaks.

Sünnipäewa puhul on ſünnilaſt paljud ſõbrad ja ſeltſid meeles pidanud terwituste ja kingitustega. Hommikul äratas teda Tammistu laulukoor.

Pühapäewal, 7. juunil on korraldatud Tammistu rr. ſeltſi poolt P. Kirſimägi auks ühine kooswiibimine ſeltſitegelastele ja palutud külalistele.

Rootſi lipupäew.

Eesti-Rootſi ühingu pidulik aktus.

Laupäewal on Rootſi riigi lipupäew. Sel puhul korraldab Eesti-Rootſi ſõprusühing Tallinnas ſeltskondlikus majas piduliku aktuſe. aktuſel kõnelewad Eesti-Rootſi ühingu eſimees, wälisminister J. Tõnisſon, Rootſi ſaadik Eestis parun Koskull. Peale ſelle eſineb ajalooliſel teemil kõnega noor Tartu ülikooli doktor Waſar.

Läti ei ſaa wenelastelt tellimiſi.

Wõlgu andmiſe korral lubawad wenelaſed kaubalepingu tingimuſi täita.

Riiaſt, 5. juunil. Läti rahaministeeriumis peetakſe ära nõupidamine Nõuk. Wenemaa eſitajatega kaubalepingus ettenähtud tellimiste aſjus. Tööſturid teatawad, et tellimiste aſi on käesolewal aastal palju halwem kui eelmistel aastatel. Juba on möödunud 7 kuud, kuid tellimiſi olewat antud ainult paari miljoni lati eeſt. Et täita wähemalt eelmiſe kolme aasta puudujääke, oleks wenelaſed pidanud tellimiſi andma 30—40 milj. lati ulatuſes. Lätlaſed kahtlewad nõupidamiſe edukuſe juures, ſeſt tellimiste andmiste läbirääkimiste juures nõudwat wenelaſed krediiti 9 ja iſegi 12 kuu peale. Et wabrikud ei ſuuda tellimiſi nii pikaajaliſe laenu peale anda, ſiis ei loodeta eelſeiswaſt nõupidamiſeſt midagi erakordſet.

Philippe Daudet' mõrtsukas leitud?

Ilmunud mees, kes ſüüdistab end prantſuſe kuningriiklaste juhi poja tapmiſes.

Prantſuſe lehed awaldawad ſenſatſiooniliſe teate, et ſelgunud on prantſuſe kuningriiklaste juhi poja Philippe Daudet' tapmiſe ſaladus.

Kõnesolew mõrtſukatöö on mitme aasta kestel ſünnitanud ſuurt kõmu. Aastaid tagaſi langes mõrtſukatöö ohwriks prantſuſe kuningriiklaste juhi Léon Daudet poeg. Tema ſurma ümbritſes ſaladus. Oletati iſegi enesetapmiſt. Õnnetu iſa eſines oma lehes „Action Français" ägedate ſüüdistustega mitmeſuguste iſikute wastu, kahtlustades iſegi ametiwõime mõrtſukate warjamiſes. Ta ſattus laimu päraſt kohtu alla ja mõisteti wangi.

Juba ſekelduſed wahi alla wõtmiſe ümber ſuurendaſid aſja ümber tekkinud kõmu. Daudet barrikadeeris end lehetoimetuſes ja alles päraſt pikemat jõukatſumiſt ſaadi ta wangla toimetada. Weelgi ſenſatſiooniliſemaks kujunes lugu, kui Daudet' ſõpradel korda läks läbi wiia wangi põgenemiſt wahi alt, wangla müüride wahelt. Põgenenud Daudet oli neli aastat maapaos, kuni preſident Doumergue talle lõpuks armu andis. Daudet tuli ſiis tagaſi Pariiſi, kus kuningriiklaſed ta kangelaſena wastu wõtſid.

Léon Daudet ei ole wäſinud oma poja ſurma ſaladuſt meelde tuletamaſt. Nüüd on ootamatult end ametiwõimudele teatanud iſik, kes nimetab end Philippe Daudet' mõrtſukaks. See on wanglas istuw kelm, kes tegelenud peaaſjalikult hotelliwargana, eſinedes aadlikuna. Ta ſeletab, et kuulunud anarhistide ſalaſeltſi, kelle ülesandel ta kuningriiklaste juhi poja tapnud. Tapmine ſündinud ühe raamatukaupluſe keldris. Neli aastat kannatanud mõrtſukas ſüdametunnistuſe piina, mis teda nüüd ſundiwat oma ſüüdi ülestunnistama.

Mees, kes end nimetab Philippe Daudet' mõrtſukaks, on warem põdenud waimuhaiguſt, nüüd lugewat teda arstid täitſa terwemõistuslikuks. Ta antakſe mõrtſukatöö ſüüdistuſel kohtu alla.

Poolajuut ja Tartu kalurid.

Kalaoſtjalt wõeti allkiri, et ta Tartuſt ei lahkuks.

Tartus wiibib poola kodanik juudi rahwuſeſt härra Pinhes Ziſmann, kes oſtab ſiit kaluritelt kala, et ſeda Poolaſſe ſaata. Muuſeas oli P. Ziſmann oſtnud kalakaubanduſe ühingult „Eksportolt" kaks wagunit kala 5096 kr. wäärtuſes.

Kuna oſtja rahataſumiſega wiiwitas, ſiis pidaſid müüjad teda ſilmas. Peagi ſaid nad teada, et Ziſmannil olewat kawatſus Eesti tolmu jalgadelt puistata, enne kui kalade oſtuhind oleks taſutud.

„Eksporto" eſines 2. jsk. rahukohtuniku juures palwega, et Ziſmannil keelataks Eestiſt lahkumine, ſeni kui pole kalade oſtuhind taſutud. Kohtunik rahuldas nõudja palwe ja andis wälja täitelehe.

Täiteleht toimetati kohe pristawi kätte, kes Ziſmannilt allkirja wõttis, et ta enne kohustuste täitmiſt ei lahkuks.

Kuuldawasti olewat Ziſmann Danzigis ſealſeid kalureid ſelliſe wõttega püganud.

Kinematograafia wanameister.

Emil Skladanowsky, ſaab 8. juunil 65 a. wanaks. Koos oma wenna Max'iga korraldas ta 1895. a. Berliinis eſimeſe awaliku kinoetenduſe maailmas.

Sädetelegraaf märgib:

Hamſun annetab. Osloſt. Kirjanik Knut Hamſun annetas 25.000 krooni Norra kirjanikkude ühingule — 25.000 Norra kunstnikkude ühingule ja 50.000 krooni kahele waestekodule.

Jaapanlane Heidelbergi ülikoolis. Frankfurtiſt. (Trj.) Preiſi haridusminister ſaatis Jaapanlaſe Kitayamale kutſe, tulla ſellel ſuwel Heidelbergi, et ſealſes filoſoofia fakulteedis pidada loenguid Jaapani keele ja kultuuri üle.

Raudteeõnnetus Poolas. Warſſawiſt. Garwolini jaamas ſõitis ſõidurong manööwerdawale wedurile otſa. Maſiniſt, kütja pagaſiwaguni ſaatja ja üks raudteeametnik ſai ſurma, 7 inimeſt on raskesti haawatud. Õnnetus tuli jaama perſonaali hooletuſe läbi. Süüdlaſed ametnikud wangistati.

Kaunas pikſe wõimuſes. Kaunaſeſt. Leedu pealinnaſt läks üle kange äikeſetorm. Weerand tunniga olid tänawad üle ujutatud. Pikne lõi tuletõrje maija, kuid ei tekitanud ſuurt kahju.

Homme olete miljonär
kui täna Karskusliidu loteriipileti ostate. Viimased piletid müügil: reklaam-autos, „Postimehe" rmtkpl. ja postkontoris. Kui pileteid jatkub, siis müüakse neid veel pühapäeval enne loosimist reklaam-autos ja „Vanemuises". Karskusliit, Tartus.
Homme olete miljonär Karskusliidu loteriil.

Maskiga konn.

Edgar Wallace'i romaan. 13

„Bennett, teie püſite kahel põhjuſel kahtluſe all. Teie olete ſalapärane mees, kelleſt keegi ei tea, kuidas teie omale eluülespidamiſt teenite? Teil ei ole ühtegi ſiſſetulekut. Teil ei ole mingit tööd ja eriſugustel waheaegadel kaoti teie kodunt, ilma et keegi teaks, kuhu teie lähete. Kui oleksite noorem mees, ſiis kahtlustakſin teid kahepaikſes elus, ſelle ſõna harilikus mõttes. Kuid teie ei ole ſeda wärki. See on kahtlustaw olukord — number eſimene. Number kaks on järgmine: Nii palju, kui teie kaote, ſünnib kuskil lähedal ſiſſemurdmine ja mina olen arwamiſel, et need on konnade teod. Ma ſelgitan teile minu teooria. Konnad on tawaliſelt wiimaſed jätiſed. Ei ole küllalt aju kogu bandes, et ühte keskmiſegi ſuuruſega pähklit purustada. Kuid ma garanteerin teile, et kõrgemal istuwad targad ja wilunud. Nende hulka aga ei kuulu harilikud kelmid, kes elatawad endid murdwargusteſt. Nendel noorhärradel ei ole ſelleks aega. Nad teewad plaane ja wiiwad need läbi, wõi nad pühitakſe ära. Kui nad ſaagi ſaawad, ſiis jaotawad nad ſelle. Ja istuwad ſiis kohwikutes tüdrukutega kuni kõik ärapriiſatud ja nad jälle alguſeſt pihta peawad hakkama. Kuid konnad hoiawad kindlasti heameelega head meeſt, kes wäljaspool organiſatſiooni ſeiſawad ja eriteenistuſes ſeiſawad."

„Ja teie arwate, et ma olen üks neiſt headeſt meesteſt?" küſis Bennett.

„Juſt ſeda ma mõtleſin. Lord Farmley maija ſiſſemurdmine on aſjatundja läbiwiinud — ta ſarnaneb wäga Saul Morriſele."

Elki teraw ſilm jälgis Bennetti nägu, kuid ei ükski näotõmme ei annud ta mõtteid ära.

„Tuletan meelde Saul Morriſt," ütles Bennett aeglaſelt. „Ma ei ole teda kunagi näinud, aga olen temaſt kuulnud. Oli ta minule ſarnane?"

Elk näris oma huuli ja laskis lõua rinnale alla langeda. „Kui teie üldſe midagi Saul Morriſeſt teate," ütles ta aeglaſelt, „ſiis teate ka, et ta kunagi politſei näppu pole ſattunud, et teda keegi näinud ei ole peale tema enda bande ja et teda ka keegi enam ära tunda ei wõi."

Walitſes tükk aega waikus. Teel auto juurde rääkis Bennett jälle.

„Ma ei kanna teile wiha, minu teguwiis on kahtlustataw. Aga mul on ſelleks hea põhjus. Mis puutub ſiſſemurdmisteſſe, ſiis ei tea mina neiſt midagi. Seda ütlekſin ma igal juhtumiſel, kuigi ma ſeda praegu teakſin wõi mitte. Ma palun ainult minu tütre ees neiſt aſjadeſt waikida, kuna — — — nüüd, teie ei tarwitſe küll küſida mitte, mispäraſt?"

Ella ſeiſis aiawärawal, kui auto tuli, ja Elki nähes kadus naeratus ta näolt. Elk tundis instinktiiwſelt, et mõtted wennaſt ja raskuſed, milledesſe igaüks ſattuda wõis, olid tema kartuſe põhjuſeks.

„Härra Elk on ſiia tulnud, et mõnda küſimuſt härra Gordonile kallaletungi aſjus eſitada," ütles tema iſa lühidalt. Elk mõtles, et ta armetu uſaldamatu walelik on, mida ta ka alati oleks wõinud olla.

Niipea kui nad üksi olid, küſis Ella temalt: „On midagi korraſt ära, härra Elk?"

„Mitte wähematki, preili. Ma olen ainult ſiia tulnud, et oma mälu, mis kunagi hea ei olnud, weidi wärskendada — eriti, mis puutub aastaarwudesſe. Ainukene tähtpäew, mis mul tõesti meelde on jäänud, on Kristuſe ſündimine. On teie wend jälle linnas?"

„Ta ſõitis eile õhtul tagaſi," wastas ta ja liſas peaaegu kõrgilt juurde, „ta on nüüd tõesti wäga hea koha peal, härra Elk."

„Ma olen ſeda juba mitmel korral kuulnud," ütles Elk. „Ma loodan ainult, et ta mitte ſamas äris ei tööta, kus teiſed, kes temaga on. Teie wõite päris rahulik olla, ma ei laſe teda ſilmiſt, preili Bennett," ſõnas ta edaſi.

Õhtul ſelgitas detektiiw õieti mahalöödult Dickile oma ekſituſe. „Ma ei tea, kuidas mul Bennett meelde tuli," tüles ta. „Mulle paistab minu nooruſe jaburduſed algawad uuesti. Ma näen, et õhtulehed warguſeloo on juba ära toonud."

Aga nad ei tea, mis waraſtatud on," ütles Dick. „Seda peab ſaladuſes hoidma."

Nad olid büroos, mida Dick ainult wahetewahel tarwitas. Selle kõrwalolewas töötoas olid tegewuſes kaks puuſeppa. Nad uuendaſid ſeinatahwleid, mis Dickile toimepandud atentaadi ajal aknaſt tulewaſt kuuliſt purunenud olid. Oli ſümptoomiline ſellele mõjule, mida konnad politſeidirektorile awaldaſid, et mõlemad mehed mehaaniliſelt tööliste pahemal käel tätoweeringu järele piiluſid.

Wigastatud paneeli waade wiis Elki mõtted ühele juhtumiſele, millega ta juba ammu tegemiſt tegi. Waatamata pidewale walwele, mille all hulgus Carlo oli ſeiſnud ja waatamata kõigile ettewaatusabinõudele, oli ta äkki kadunud ja politſeidirektſiooni ja maapolitſei ühisteſt jõupingutusteſt hoolimata ei õnnestunud teda kindlaks teha. See oli Gordoni walus koht, nagu Elk õiguſega wäljendas. Seſt Carlo paistis olewat kuulus number ſeitſe — wana konna järele kõige tugewam mees organiſatſioonis.

„See ei parandaks aſja palju, kui mõne teiſe mehe wälja ſaadakſime Genteri oſa edaſimängima. Süsteem ei tööta kahte korda. Kuigi Lola midagi ſelleſt aimaks?"

„Ma ei uſu, et konnad naiſi uſaldawad," ütles Dick.

Na weetſid ülejäänud päewa oſa wiljatute uurimistega. Politſei direktſioonis oma tuppa tagaſi pöördunud, istus Elk liikumatult ja kokkuwajunult oma iſtmel, käed püksitaskutesſe ſurutud ja wahtis hajameelſelt kuiwatuspresſile. Siis wajutas ta kellale ja tema aſſistent Balder tuli ſiſſe.

„Minge ſtatiſtika bürooſſe ja tooge minule kõik materjal ſeifi purustajateſt, kes maal tuntud. Teil ei ole tarwis ſakslaste ja prantslaste päraſt mures olla, küll on aga paar rootslaſt, kes wäga oſawalt oskawad jootelambiga ümber käia. Ja ſiis on muidugi ka ameeriklaſed ſeal."

Peale pika waheaega tuli Balder terwe wirna paberite, päewapiltide ja ſõrmejäljenditega tagaſi.

„Wõite minna, Balder. Öõwalwe mees wõib need jälle tagaſi wiia."

Elk walmistus mugawale öiſele lugemiſele. Ta oli peaaegu kogu wirna läbi ſorinud, kui ta ſattus ühe noormehe pildile, kellel olid rippuwad wurrud ja lokkis juuks. See oli üks romantikata politſeiametnikkude poolt üleswõetud teraw poſitiiw ja ſee näitas iga naha ebataſaſuſe. Päewapildi alla oli hoolikalt trükitud nimi: „Henry John Lyme R. 5".

„R. 5" oli wanglakoodeks. Iga aasta, alates 1874 kuni 1899 oli alfabeedi ſuurte tähtedega tähendatud. Siis tulid wäikeſed tähed. Suur täht „R" näitas, et Henry John Lyme oli 1891. aastal karistatud. 5 tähendas aga, et ta 1815 aastal oli weel wanglas wiibinud. Elk luges hirmſat ja lühikeſt aruannet.

Aastal 1873 Guernſeys ſündinud, oli mees kuus korda karistatud, enne kui ta kakskümmend aastat wanaks ſai. Wähemaid wanglaaastaid ei märgitud tähtedega koodekſis. Kirjatüki lõpul, kuhu eriliſi üksikasju kurjategijaiſt märgiti, ſeiſid ſõnad: „Hädaohtlik, kannab laskeriistu kaaſas". Teiſes kirjas ja punaſe tindiga, millega harilikult kurjategijate ſaatuſt märgitakſe, ſeiſis ſelle all: Merel ſurnud Channel Queen, 1. weebruaril 1898." Elk tuletas meelde õnnetuſt Guernſey postilaewaga Black Rockil. Ta pööris lehekülge, et täpſemaid andmeid lugeda ſurnu kuritöödeſt ja neiſt aſjaoludeſt, miks tal aegajalt ametiaſutustega tegemiſt oli. Selles oſas oli ka tema tõeline elulugu loetaw. „Töötab üksi", oli üks märkus. Ja ſiis: „Ei ole kunagi naistega nähtud". Ühte kolmaſt märkuſt oli raske aru ſaada, kuid halba kirja põhjalikult ſilmitſenud, tõuſis ta ärewuſes pooliti omalt iſtmelt: „Kehalikkude tunnuste juurde liſada: D. C. P. 14, konn tätoweeritud pahemale randmele. Uus S. J. M."

Tähtpäew, mis ſinna juurde oli kirjutatud, tähendas tema wiimaſt wangistuſt. Elk pööras trükitud D. C. P. 14 ümber ja leidis ſelle formulaari olewat pealkirjaga: „Wangi kirjeldus". Arw oli klaſſifitſeerimiſeks. Tätoweeritud konnaſt ei olnud aga enam midagi leida. Sõna ſõnalt luges ta kirjelduſt. Harry John Lyme, a. noor Harry, a. Thomas Martin, a. Boy Piece, a. Boy Harry (ſeal oli wiis rida ſarnaſeid „aliaſi"). Murdwaras, kardetaw, kannab laskeriista. Kõrgus 5 jalga, 6 tolli, rinna ümbermõõt 38. Näoilme wärske. Silmad hallid. Hambad head. Suu korrapärane. Waole lõual. Nina õige. Juus pruun, laineline, kannab pikalt. Nägu ümarik. Wurrud langewad, kannab kotelette. Käed ja jalad normaalſed, pahemal jalal wäike warwas õnnetuſe tõttu Portlandi kuninglikus wanglas amputeeritud. Kõneleb hästi, ilus käekiri, ei ole äkiline. Suitſetab ſigarette, eſineb ametnikuna. Maksudenõudja, ſanitaarinſpektor, gaaſimees wõi montöör. Kõneleb ſorawalt prantſuſe ja itaalia keelt. Ei joo kunagi, mängib kaarte, kuid ei ole haſartmängija. Lemmikredud — Rooma wõi Milaano. Ühtegi karistuſt wäljaspool piire. Kedagi ſugulaſt. Silmapaistew organiſaator. Otſekohe päraſt head ſaaki wõib otſida paremates Kesk-Inglismaa hotellides ehk teel Hulli, Hollandi wõi Skandinaawia laewadel. Teatakſe, et ta on Guerneys käinud.."

Sellele järgneſid weel mitmeſuguſed mõõted ja märkuſed kehalikkude tunnuste kohta, ſeſt ſee oli ju enne päiwi, kui näpujäljendi ſüsteem ennaſt läbi lõi. Konna märgiſt pahemal käerandmel ei olnud enam mingiſuguſeid märkmeid. Elk kastis ſule tinti ja liſas puuduwad märkuſed juurde. Siis kirjutas ta: „See mees wõib weel elus olla" ja kirjutas kõigele oma nime alla.

(Järgneb.)

Stratoſſäär on muutunud „käidawaks".

Piccard ei näe tema külastamiſeks enam takistuſi.

Zürichiſt, 5. juunil. (Trj.) Kuulſaksſaanud prof. Piccard jõudis keſknädala õhtul Zürichi. Ametlikud terwituſed keſtſid aga kuni neljapäewa hommikuni. Nii pääſes Piccard alles hommikuks õnneſoowijateſt ja wõis ajakirjanikkudele mõni ſõna ſeletuſi anda. Piccard märkis, et tema lend olewat näidanud, et on täitſa wõimalik ſtratoſſääri jääda mitmeks tunniks teaduslikkude waatluste tegemiſeks. Ühtlaſi ſeletas aga Piccard awameelſelt, et kaks baromeetrit, mis olid kinnitatud õhupalli gondli külge, on ſtratoſſääris rikki läinud.

Nii on ametlikult märgitud lennu kõrguſeks ainult 13—14000 m. Niihästi Piccard iſe kui ka Kipfer on aga kindlad teiste instrumentidega tehtud waatluste aluſel, et nad on lennanud 16.000 m kõrguſel. Piccard tähendas, et temal on täitſa ükskõik, kas tema nimele märgitakſe mingi ametlik kõrgusrekord wõi mitte, kuna ta lennu eesmärgiks olid puht teaduslikud waatluſed. Siiski on ſaawutatud kõrgus tähtis ſelles mõttes, et nüüd on tõestatud wõimalus eriti ſelleks ehitatud lennukitel tõusta ſtratoſſääri.

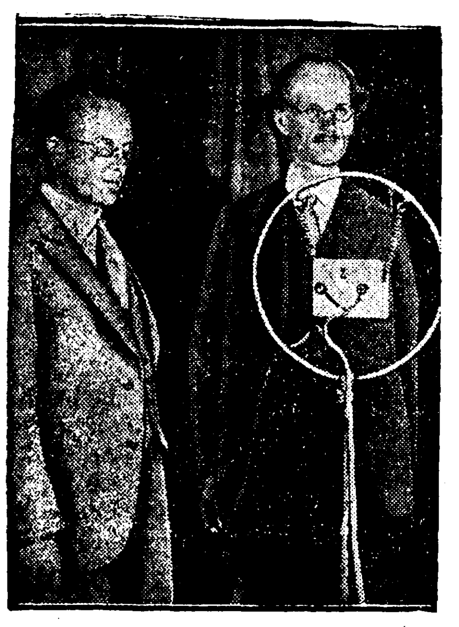

Profeſſor Piccard kõneleb raadios.

Profeſſor Piccard Müncheni ſaatejaama mikrofoni ees, mis ta ettekande ſtratoſſääri lennu üle kõigi maailma ſaatjatesſe edaſi andis. Waſakul profeſſor Piccardi kõrwal tema asſiſtent dr. Kipfer.

Piccardi nimeline jääliustik.

Nagu Wiiniſt teatatakſe, on Ülem-Gurgli kogukond otſustanud Gurgli jääliustikku, millele prof. Piccard päraſt õnnestunud ſtratoſſääri lendu oma õhupalliga maandus, ümber nimetada Piccardi jääliustikuks. Ka Piccard ja maawalitſus on ſelle ümbernimetuſega nõus.

Piccard kodulinnas.

Brüsſeliſt, 5. juunil. Prof. Piccard ſaabus ſiia. Temal oli wakſalis wastas määratu rahwahulk, kes teadlast tormiliſelt terwitas. Piccardi kaaslane asſistent Kipfer ſaabus lennukil ja oli ka profesſorit jaamas terwitamas.

Rahuläbirääkimiſed Roomas.

Tüli Musſolini ja paawsti wahel tahetakſe wastastikkuste järeleandmiste teel lahendada.

Fasciſtliku peaſtaabi kahemõtteline austusawaldus paawstile.

Roomaſt, 4. juunil. Praegu Watikani ja Itaala walitſuſe wahel käimasolewate läbirääkimiste kohta kiriku ja riigi lahkhelide päraſt kuuldub kindlateſt allikateſt mõningaid üksikasju. Kokkulepe töötawat kujuneda umbkaudu järgmiſelt:

Katoliiklik kihutustöö peab Itaalias edaspidi jääma täielikult waimulikkude — piiskoppide ja kſendſide hoolele, kusjuures propagandatööſt ei tohi oſa wõtta iſikud, kes kuuluſid endiſesſe parlamendi tſentrumi erakonda. Katoliiklik aktſioon peab enda juhatuſeſt kõrwaldama ſamuti kõik ſellesſe erakonda kuuluwad iſikud, ſamuti ka teiſed, kes kuidagi tegid ſelle erakonna heaks kihutustööd. Organiſatſiooni juhtimine läheb täielikult piiskoppide kätte. Peale ſelle tunnustatakſe katoliiklikku aktſiooni uuel kujul Itaalia walitſuſe poolt ametlikult. See ſünnib arwatawasti fasciſtliku ſuurnõukogu otſuſega, kelle kompetentſi teatawasti kuulub ka riigi ja kiriku wahekordade korraldamine.

Kirik nõuab weel ametlikku kinnituſt juba kord erakonna ſekretäri poolt awaldatud ſeletustele, et katoliikliku aktſiooni liikmed wõiwad kuuluda ka fasciſtlikku erakonda ja ümberpöördult. Kirik awaldawat uued „katoliikliku aktſiooni" ſtatuudid ametlikult „Oſſerwatore Romanos", kuna Itaalia walitſus ſiis tunnustab aktſiooni ainukeſe wäljaspool fascismi ſeiswa organiſatſioonina. Niipea kui uued ſtatuudid Watikani poolt awaldatakſe, wabastab politſei ka praegu kinniolewad katoliiklikud klubid.

Watikan lubab omalt poolt ſulgeda need aktſiooni ringid, kelle tegewuſes leiab teatud komisjon politiliſi ſugemeid. Konkordaadi par. 44 kohaſelt kujundatakſe komisjon riigi ja Watikani waheliste tülide lahendamiſeks.

Mis puutub tüli keſtel paawsti kohta awaldatud haawamistesſe, ſiis andestab need paawſt omas katoliikliku kirikluſe kõrgema karjaſe ſuuremeelſuſes ametliku teadaandega, kuid ſuweräänſe riigi juhina peab ta ka nõudma rahulduſt, nagu ſee rahwuswahelistele pruukidele wastab.

Läbirääkimiſi kiirustatakſe, kuna tahetakſe 11. juuniks, Püha Antooniuſe pidustusteks, Paduas, tülis täiele ſelguſele jõuda, nõnda et paawſt oma ſaadikute ſaatmiſeſt keeldumiſe tagaſi wõtaks.

„Obſerwatore Romano" teatel on paawstile ſaadetud üle kogu maailma terwe rida grammiliſi kaastundeawalduſi riigi poolt kirikule oſaksſaanud terawuste puhul.

Fascistid on truualamlikud aga...

Musſolini juhatuſel peetud kolmapäewaſel fasciſtliku direktooriumi kooſolekul oli arutuſel konflikt Watikani ja kiriku wahel. Ühenduſes wiimaste ſündmustega awaldab erakonna juhatus oma ſügawamat austuſt katoliiklikule religioonile, paawstile, tema preeſtritele ja kirikule. Kuid ſamuti wäljendab erakond oma kindlat tahet mitte ſallida, et fascismiwastaſed olluſed mingiſuguſe uue wõi wana lipu kaitſe all liikwele pääſewad.

Pääs ſõjakooli kitſamaks.

Wastu wõetakſe ainult aspirantide klassi.

Käesolewal aastal wõetakſe ſõjakooli wastu õpilaſi ainult aspirantide klassiſt. Sõjakooli kadettide nooremasſe klassi käesolewal aastal uuſi õpilaſi wastu ei wõeta. Wastu wõetakſe ainult ſõjakooli aspirantide klassi. Siia pääſewad kodanikud, kes ei ole üle 27 a. wanad. Sisſeastumiſe kord on järgmine: alalises kaitſewäes ſundaja ärateeninud ja reſerwwäkke wõetud kodanikud, kes ohwitſeride ettewalmistamiſe ſeaduſe kohaſelt ſoowiwad astuda ſõjakooli, eſitagu hiljemalt 1. aug. kaitſewäe ühendatud õppeaſutuste ülemale ſoowiawaldus, millele olgu juure liſatud hariduſt tõendaw tunnistus, ametlikult tõestatud päewapilt ja lühike eluloo kirjeldus, allkiri, et ſisſeastuda ſoowija on Eesti wabariigi kodakondſuſes wähemalt 1 aasta, et ta ei ole kohtuotſuſega ilma jäetud hääleõiguſeſt riigikogu walimiſel ja rahwahääletuſel wõi riigiteenistuſes olemiſe õiguſeſt, et ta ei ſeiſa kohtu wõi eeluurimiſe all ega ole tunnistatud makſujõuetuks äri alal, ning tõestatud ärakirjad kaitſewäe teenistuſe dokumentideſt.

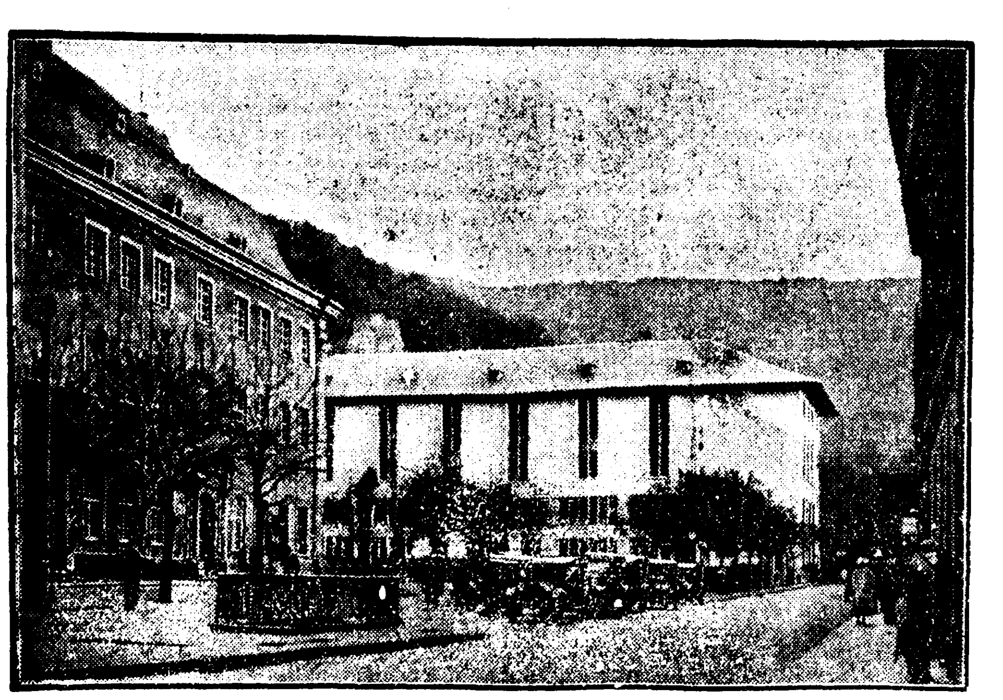

Heidelbergi ülikool kaswab.

Selle uue hoone püstitamine ſai wõimalikuks Berliini Ameerika ſaadiku, dr Schurmani rahakorjanduſe läbi. Uus hoone awatakſe pidulikult 9. juunil.

KÔIK NAD OOTAVAD OMA AUTASU

Puhkeajad jôuavad kätte. Annetage oma perele ja enesele teenitud autasuna talvise töö ning vaeva eest — särav, elegantne ja mugav — oma Ford!

Muretsege see enesele kohe. Valmistuge juba varakult oma puhkeaja veetmisele ja harjutage endid nägema maailma autoomaniku uudsest vaatepunktist.

Unustage talvised mured ja vaevad. Nautige vabadust pikkadel, muretutel matkadel peenes, pehmelt vedrutavas ja kergekäigulises sôidukis — nii käesoleval suvel kui kôigil järgnevailgi.

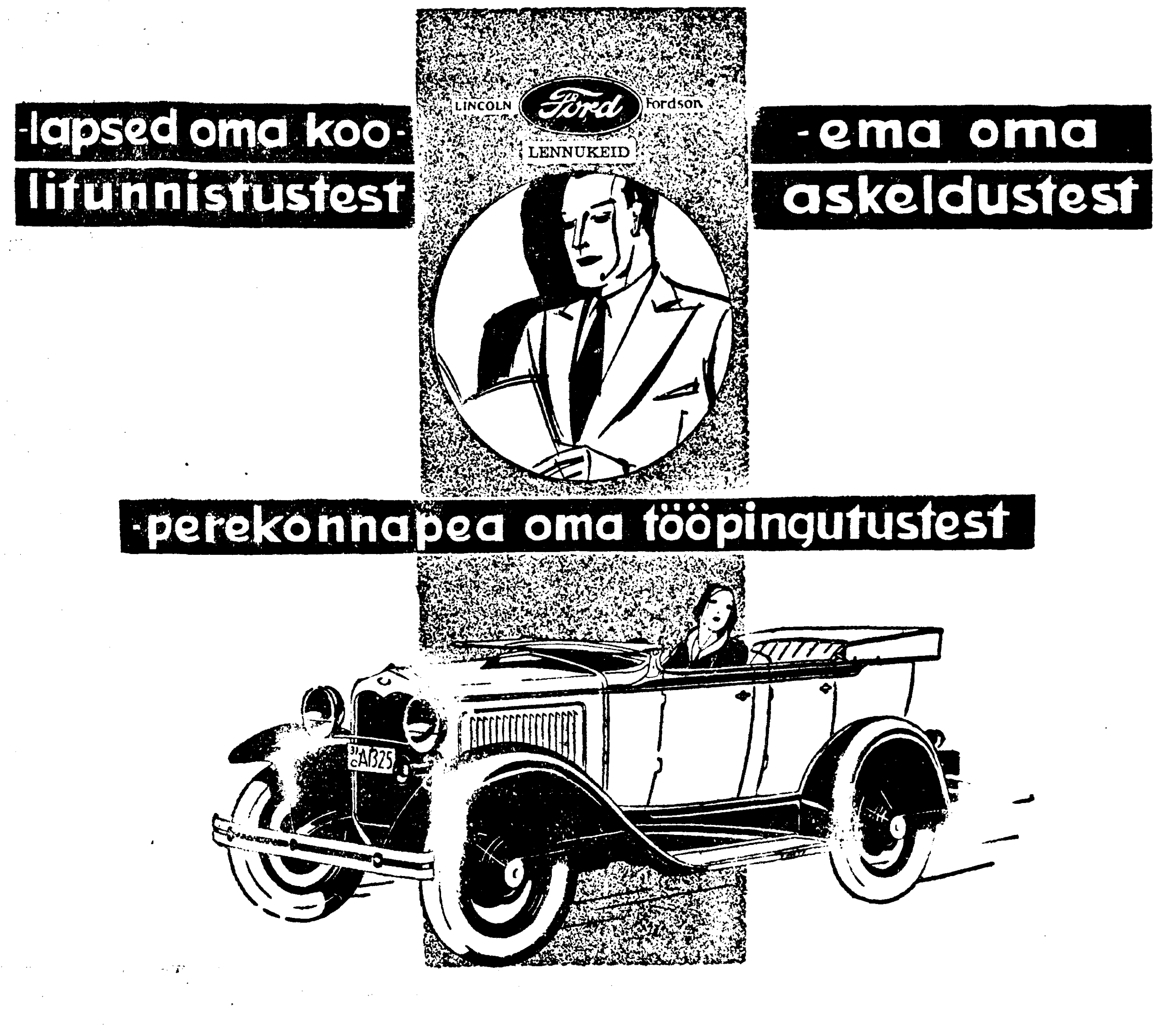
-lapsed oma koolitunnistustest
-ema oma askeldustest
LINCOLN
Ford
Fordson
LENNUKEID
-perekonnapea oma tööpingutustest

FORD MOTOR COMPANY OF FINLAND O/Y

HELSINGI, SOOME

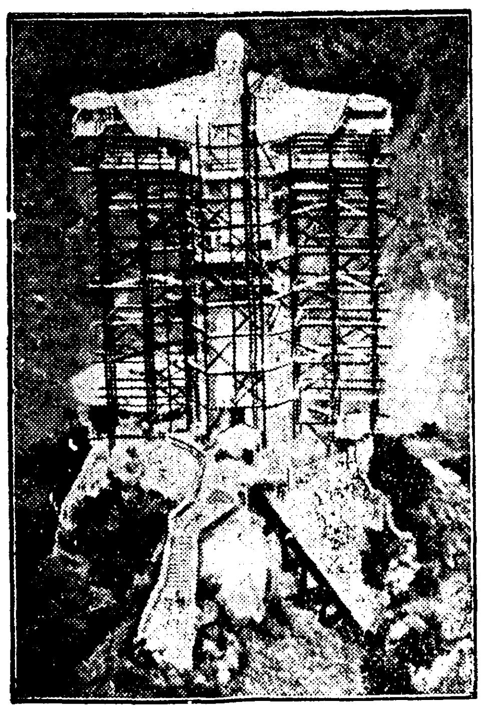

Maailma ſuurem mälestusmärk Kristuſele.

Braſiilias, Corcovado mäele, Rio de Janeiro lähedale püstitatakſe monumentaalne Kristuſe kuju, mis käesolewa aasta ſügiſel ſuure pidulikkuſega awatakſe.

Stimſon tuleb Euroopasſe.

Ühisriikide wälisminister tahab Euroopat lepitada?

New-Yorgiſt, 5. juunil. Ühisriikide wälisſekretär Stimſoni teade, et tema oma puhkuſeajal Euroopasſe ſõidab ja ſel ajal kokku tahab ſaada Sakſa, Ingliſe, Prantſuſe, Itaalia ja Belgia wälisminiſtritega, äratab ſuurt tähelepanu, kuigi Stimſon iſe oma kokkuſaamiste politiliſt tähenduſt eitab.

Stimſon pöörawat oma tähelepanu neil läbirääkimistel eriti wäewähenduſe küſimustele. Ta tahtwat takistada, et läbi lööb mõnede ſuurriikide poolt ſoowitatud wäewähenduſe konwerentſi edaſilükkamiſe mõte. Kõige pealt ſõitwat riigiſekretär Rooma, et läbirääkimiſi pidada Musſolini ja Grandiga. Seal püüdwat ta teed taſandada Itaalia-Prantſuſe laewastiku kokkuleppele, muidugi ilma et ta ametliku ſobitajana eſile kerkiks.

Ühisriikide rahandusringkonnad annawad Stimſoni reiſile ſuurt tähtſuſt ſelle tõttu, et riigiſekretäril peaks wõimaluſi olema ſõjawõlgade kohta kõneluſi pidada.

Waſhingtoni teates kriipſutawad New-Yorgi lehed eriti ſeda alla, et Hoover ei ole riigiſekretärile täit woli annud läbirääkimiste pidamiſeks reparatſiooni ja ſõjawõlgade küſimuſes. Siiski arwatawat weel Wall Streetil ja diplomaatlikkudes ringkondades, et Stimſon need wolituſed eneſele ſaab, kuna reparatſioonikũſimuste päewakorrale kerkimiſt on oodata kõige lähemas tulewikus.

Raudteelane, kes mängis teerööwlit.

Tingpidur Kadrina raudteel.

Kadrina piirkonna teemeiſtrile teatas 3. ſkp. tööline Karl Prink, et ſamal päewal raudteed mööda tööle minnes leidnud ta Kadrina ja Tapa waheliſelt raudteeliinilt tingpiduri. Tingpidur, millega üksikuid waguneid pidurdatakſe, olnud aſetatud roobastele ſarnaſelt, et rongi ſõidu korral oleks wõinud tekkida õnnetus. Prink wõtnud piduri roobastelt ja toimetanud teemeiſtri kätte, et leiuſt politſeile teatada. Teemeister tundis tema juurde toodud piduris ära ſama piduri, mis mõni päew tagaſi jaamas kaduma jäänud. Et raudteele rongi ette õnnetuſe tekitamiſeks wõidi tõesti pidurit aſetada, ſiis teatati juhtumiſeſt politſeile.

Kohaleſõitnud krim. ametnikul aga paistis aſi kahtlaſena ja ta hakkas Prinkilt asja kohta täpſamalt järelepärima. Koht, kus Prinki ſeletuſe järele pidur pidi roobastel olema, aſub 195 km peal endiſe Udriku pooljaama kohal ja ſeal ei leidunud mingiſuguſeid muid jälgi kuriteo kawatſuſeſt. Wiimaks tunnistas Prink Tapal ülesſe, et teinud awalduſe nii jaamas teemeiſtrile kui ka politſeile ainult ſelleks, et töölt puudumiſe põhjuſt leida ja „hästimineku" korral ka loota autaſu ſaada, mille tõttu tööle hilinenud. Udriku pooljaama kohalt raudteeliini mööda minnes leidnud liini kõrwalt põõſaſt tingpiduri. Tulnud hea mõte, et ſee wõib weel tööpäewa päästa, mille tõttu loo wälja mõelnud ja piduri teemeiſtri kätte toimetanud. Piduri põõſasſe ſattumine aga ſelgus hiljem. Tingpidurit oli kaſutatud mustusweo waguni juures ja hiljem waguni puhwrile aſetatud. Rongi liikumiſe ajal oli pidur maha kukkunud ja ſaigi nüüd Prinkile ſaatuslik teenistuskoha ſuhtes, mida ſarnaſe jandiga kergesti kaotada wõib.

Prantſusmaa ehitab kolm riſtlejat.

Pariiſiſt, 5. juunil. Prantſuſe mereminister Dumont eſitas ſaadikutekoja merewäe komisjonile walitſuſe ettepaneku uute ſõjalaewade ehitamiſeks. Dumont ſeletas, et praegune kokkulepe annab Prantſusmaale õiguſe ehitada kaks 35.000 tonniliſt laewa. Mereministeerium eelistab aga ehitada kolm riſtlejat 23.300 tonni ſuuruſes. Need ſõjalaewad oleks Dumonti arwates üle Sakſa hiljuti wette lastud lahinguriſtlejaſt. Komisjon kiitis walitſuſe ettepaneku heaks ja määras wastawad krediidid.

„Postimehe" lugejad

on alati kõige uuematest sündmustest informeeritud.

Pihkwa tules.

Moſkwaſt, 5. juunil. Pihkwaſt teatatakſe ſuureſt tulekahjuſt. Terwelt 76 maja on maha põlenud.

Staadioni õnnistamine Jaapanis.

Tokios awati hiljuti hiiglaſtaadion, millel ka ſuur peſapalli plats aſub. Sellel modernſemal ſpordiplatſil ſammuſid awamiſel Shinto preeſtrid ja lauſuſid õnnistusſõnu.

Hispaania asub rahwuskogu walima

14. juulil astub kokku „Cortez", et anda wabariigile põhiſeaduſt.

Rahwuskogu mõistab kohut Alfonſo üle.

Madriidiſt, 5. juunil. (Trj.). Hiſpaania ajutine walitſus awaldas proklamatſiooni, millele on alla kirjutanud kõik miniſtrid. Proklamatſioonis kuulutatakſe rahwuskogu walimiſed ametlikult wälja 28. juuniks ja rahwuskogu kokkutuleku päewaks 14. juuli.

Proklamatſiooni ſiſſejuhatuſes märgitakſe ära, et on wäga lühike aeg, mis lahutab Hiſpaania muutumiſt wabariigiks uue põhiſeaduſe loomiſeſt. Samal ajal teatatakſe, et ajutine walitſus lahkub ametiſt niipea, kui rahwuskogu kokku on astunud ja annab ſellega rahwaeſituſele wõimaluſe parlamentliku walitſuſe kujundamiſeks. Rahwuskogu esimeſeks ülesandeks ſaab uue põhiſeaduſe wäljatöötamine, kusjuures ühtlaſi peab rahwuskogu andma eri põhiſeaduſe Kataloonia autonoomſele wabariigile, ſamuti teistele prowintſidele, kes peaks awaldama ſoowi ſaada ſeeſuguſt autonoomiat. Kui peakſid tarwilikud olema täienduswalimiſed, ſiis peetakſe need 5. juulil.

Walitſus on arutanud ka endiſe kuninga kohtulikule wastutuſele wõtmiſt, ſüüdistusmaterjali aluſel, mille on kogunud peaprokurör. Kuna walitſus ei pea kuninga üle kohtumõiſtmiſt praeguſe kõrgema kohtu kompetentſi kuuluwaks, aſuti ſeiſukohale, et rahwuskogu peab arutama Alfonſo ſüüküſimuſt. Kuna ſee küſimus on tihedalt ſeotud Prime de Rivera aegſe diktatuuri ametnikkude ja teiste endiste riigitegelaste ſüüküſimustega, ſiis tuleb ka wiimaste üle kohtumõiſtmine rahwuskogul täita.

Proklamatſioon deklareerib, et erakondline propaganda ja walimiswõiſtlus wõib Hiſpaanias wiibimata alata.

Pärnumaa meeste ebaõnnestunud piirituſe wedu.

Neljale kalurile 2,5 miljonit tollitrahwi.

Piiriwalwe Pärnu raiooni ülem ltn. Kruuſe ſai paari aasta eest teada, et Lembra küla mehed olid läinud piirituſt tooma ja peatuwad elaniketa Sorgu ſaarel. Ltn. Kruuſe ſõitis kahe piiriwalwuriga nimetatud ſaarele. Sorgu ſaare rannas leidſid nad mootorpaadi, milles oli 130 plekknõu „B" märgiga. Igas plekknõus leidus 10 liitrit wälismaa piirituſt. Plekknõud olid kottides ja pika nööri otſa ſeotud ning warustatud kiwidega.

Paadi juures ſeiſis 4 meeſt: Seli walla Lembra küla elanikud Alekſander ja Jakob Tomſon, Jakob Seemann ja Alekſei Hermann. Mehed ſeletaſid, et oſtnud piirituſe Soome ranna lähedal Kransgrundi juures ſakſa piirituſelaewalt, makſes plekknõuſt 675 ſenti. Iga mees annud raha niipalju, kui kellelgi jätkus. Piirituſe kawatſenud nad maale tuua.

Sõidul Sorgu ſaarelt Pärnu leidis piiriwalwur Alekſander Tomſoni taſkuſt ühe 7 padruniga laetud browningſüſteemiliſe rewolwri.

Tollinõukogu tunnistas piirituſe ſalakaubaks ja määras ſellelt 25.040 kr. tollitrahwi.

Kohtulikule wastutuſele wõetuna ei tunnistanud keegi neljaſt meheſt ſüüdi. Mehed ſeletaſid, et piirituſe oſtnud nad Lätimaale toimetamiſeks. Teel ajanud aga torm neid Sorgu ſaarele, kus puhkama jäänud ja puhkamiſe ajal piiriwalwurite poolt tabatud.

Wiljandi-Pärnu rahukogu mõistis Jakob Tomſonile, 28 a. wana, Alekſander Tomſonile, 29 a. wana, Jakob Seemannile, 44 a. wana ja Alekſei Hermannile, 25 a. wana, kokku 25.040 kr. rahatrahwi ühiswastutuſel, makſujõuetuſe puhul aga igaüht pooleteiſeks aastaks türmi. Kuna ühel neiſt ka laskeriiſt kaaſas oli olnud, ſiis igaüht weel peale ſelle 6 kuuks türmi.

Kohtupalat wabastas Jakob Tomſoni, Alekſei Hermanni ja Jakob Seemanni 6-kuuliſe türmikaristuſe kandmiſeſt, leides, et neil ei olnud teada Alekſander Tomſoni rewolwri kaaſaskandmine. Rahatrahw aga jäi kõigile endiſeks. Kõik neli kaebaſid edaſi riigikohtuſſe, jäädes ſeletuſe juure, et nad tahtnud piirituſt edaſi toimetada Lätimaale. Riigikohus jättis aga kaſſatſioonikaebuſe tagajärjeta. Kõik neli piirituſewedajat on ametilt kalurid.

Laekahoidja „aukudega" kaſſa.

Wirumaal Vaaswere wallas tegutſewa Laekwere tarwitajateühiſuſe „Talupoeg" kaſſapidajaks waliti 1928. a. Jüri Weimann. Sama aasta nowembrikuus rewideeris ühiſuſe rewiſjonikomiſjon kaſſat ja ühiſuſe asjaajamiſt. Rewideerimiſe järele pidi olema Weimanni käes 1600 kr. ühiſuſe raha, mida tal aga ette näidata ei olnud.

Hiljem Eesti Ühistegeliſe Liidu rewident M. Kaiwer tegi kindlaks, et 31. detſembriks 1928. a. oli ühiſuſe kaſſas 1.553,59 kr. puudujääk, mis pidi olema teada ka kaſſapidajal enesel, ſeſt ſiſſekanded raamatuteſſe olid tehtud õieti ja andſid õige ülewaate.

J. Weimann aga ütles, et ta ei tea, kuidas puudujääk wõis tekkida. Arwas, et küllap raamatupidamiſes on wiga. Ta keeldus ühiſuſele puudujääki taſumaſt.

Rakwere-Paide rahukogu mõistis Jüri Weimanni, 49 a. wana, pooleteiſeks aastaks wangiroodu. Ühtlaſi rahuldati ühiſuſe tſiwiilnõudmine ülaltähendatud ſumma piirides. Selle otſuſe kinnitaſid kohtupalat ja riigikohus.

Tellige ja ostke
naiste ja meeste valmisriided
ainult kõige suuremast Eesti riide ja valmisriiete kauplusest
Karl Abel Tartus, Kaubahoov 8.

Organiſeerumatute kunſtinäitus Tallinnas.

Praegu on awatud Tallinna organiſeerumatute kunstinäitus pritſimaja ſaalis. Teoſeid on pannud wälja neli: Jurich, Gawrilow, Leis ja Rimpel. Teoſeid-teoſekeſi neljakümne numbri ümber. Mõningaid nimeſid tuntakſe asjaarmastuslikkude katſete kaudu, kes eſinenud ka warem.

See kunstinäitus, tahtew olla ettewõte — jätab nigela mulje. Organiſeerimatute waremaid kunstinäituſi on olnud ſiſukamaid.

Wõiks ju mõtet olla iſegi asjaarmastajate kunstinäituſil, kes nõutawa eelhariduſeta, aga kelle katſeis ei puudu loomupärast andi. Käesolew kunstinäitus aga on kukkunud wälja töiſſelt mannetuna.

J. P.

„Samm teel Eeſti-Läti tolliunionile".

Läti majanduslepingu liſakokkuleppe allakirjutamine.

Riiaſt, 5. juunil. Eeſti-Läti majanduslepingu liſakokkuleppe allakirjutamiſe puhul awaldab Läti leht „Jaunakas Sinas" pikema kirjutiſe, milles toonitab, et liſakokkuleppe allakirjutamine on esimene ſamm teel Eeſti-Läti tolliunioni poole.

Leht kirjutab: „Nõudmine tolliunioni järele muutub päewakõlawamaks. Wälisturgude raskuſed muutuwad ſuuremaks, meie tööstuſe ja üldſe mitmeſuguste ſaaduste turguſtamiſe probleem keeruliſemaks. On kätte jõudnud aeg, mil tööstuſe kujundamine ilma kindlate turgude kalkulatſioonideta omab hukkamõiſtetawa hoolimatuſe tähenduſe, mis wõib wiia ettenägemata majanduslikte takistusteni. Ja ſiin on wõimalik kujundada kindlat ſiſeturu territooriumi kolmeſt Balti riigiſt — Eeſtiſt, Lätiſt ja Leeduſt, mis oleks kõige wastuwõetawam ja kindlam tulewiku majanduslike rippumatuſe garantii. Nüüd on kohane küſida, kas uus Eeſti-Läti tariifileping on ſamm teel tolliunionile, tuleb ſeda pidada ajutiſeks kokkuleppeks, mida hiljem peab aſetama täieliku tolliunioni lepinguga? Wastus: ſõlmitud tariifi-leping on ſamm teel tolliunionile.

Tolliunioni on wõimalik ſaawutada kahel teel: täieliku tolliunioni kujul wõi jälle järkjärguliſe tolliunioni kujul. Täieliku tolliunioni kuju on lühem ja radikaalſem tee, kuid kogemuſed näitawad, et ſellel teel oleme meie kahtlejad, kindluſeta. Peab kahtlema, kas täieliku tolliunioni kuju lähemas tulewikus üldſe wõimalik on, kui arwestada alaliſelt edaſirühkiwa elu arenemiskäiguga. „Kõik teed wiiwad Rooma" — ſellepäraſt ei wõi järkjärguliſe tolliunioni realiſeerimiſe katſeid tagaſi lükata."

Edaſi waatleb leht majanduslepingu liſakokkuleppe nimekirja ja awaldab lootuſt, et tariifileping elustab Eeſti-Läti waibunud kaubanduſt. See olewat ſaawutuſeks, mida mõlemad riigid wõiwat kirjutada oma aktiwaſſe.

„Ameerika muſt kabinett".

Kõmuline wäide: Verſailles'is olewat tahetud Wilſoni mürgitada.

Waſhingtoniſt, 5. juunil. Endiſe ühisriikide ohwitſeri, major Yardley raamat — „Ameerika muſt kabinett" on äratanud ſuurt tähelepanu. Selles wäidetakſe, et ühisriikide delegatſioon Verſailles'i rahukonwerentſil on einelauas lugenud ſalateateid, mida liitriikide delegatſioonid eelmiſel õhtul on koju ſaatnud. Raamatus tõendatakſe, et teatud liitriigi poolt on olnud wandeſepitſuſi preſident Wilſoni ſurmamiſeks mürgi abil. See olewat teatawaks ſaanud ühisriikide ſchifribüroo poolt awaſtatud liitriikide delegatſioonide ſalakirjaliſteſt telegrammideſt. Ühenduſes nende asjaoludega, ſeletab ühisriikide wälisamet, et ta midagi lähemat ei tea raamatus ettetoodud paljastusteſt. Yardley ei ole kunagi riigi ſeiſaſuiste teenistuſes olnud. Sõjaminiſteerium, kus Yardley ilmaſõja ajal ja Verſailles'i konwerentſi ajal teenis, keeldub raamatu kohta oma ſeiſukohta awaldamaſt. Küll aga lükatakſe mõlema miniſteeriumi poolt ümber kuulduſed Wilſoni mürgitamiſe plaanideſt. Need ſeletuſed olewat täitſa põhjendamatud.

Nimekirjade rohkus Kaunaſe linnawalimiſtel.

Kaunaſeſt, 5. juunil. Siin awaldati linnawalimiſte kandidaatide nimekirjad. Üldſe on eſitatud 17 nimekirja 338 kandidaadiga, kuid walida tuleb ainult 24 wolinikku.

„Veronika" ſeep on kõige parem!!

Uued raamatud:

RUD. ALAS: Kuhu nüüd?

Juhatusi algkooli lõpetajaile ning lastevanemaile ja andmeid algkooli õppejõududele algkoolile järgneva edasiharimise kohta. 104 lk., hind 75 s. köites 1 kr. 25 s.

R. ANTIK: Eesti raamatute üldnimest. 1918—1923.

Toob autorite järgi kõik 1918—1923. a. vahel ilmunud raamatud, ühtlasi märkides ära osavõtu koguteostest ja viidates, kus on autorist enesest kirjutatud. Märksõna registri põhjal võib leida teose tema pealkirja järgi või ainult aineala järgi. 408 lk., hind 10 kr. köites 12 kr.

Eesti Kirjanduse Seltsi Kirjastus Tartus, Lai tän. 35, telef. 6-01.

Jahnis Zimse surmast 50 aastat.

Mälestuspäewa kindlaksmääramine Läti laulupeo ajal.

Tänawu möödub ſelleſt 50 aastat, mil ſuri Walga ſeminari direktor Jahnis Zimſe, kes kaswatas Eeſtile ja Lätile hulga pedagoogiliſelt hästi ettewalmistatud koolitegelaſi. Preiſi ſeminaride eeskujul õpetati ſiin niipalju muuſikat, et iga ſeminari lõpetaja wõis täita organiſti kohuſeid.

Et Lõuna-Eeſtis rahwaharidus tunduwalt kõrgemale taſemele tõuſis, kui Põhja-Eeſtis ja lätlaſed Liiwimaa lõunaoſas rahwahariduſes Kuramaaſt ette jõudſid, ſelle põhjuſeks on tähtſal määral olnud ajalooliſed. Liiwimaa kihelkonnakoolid, mis olid koondatud Liiwimaa ülemkoolivalitſuſe alla. Lätis ja Eeſtis oli neil ühtlane korraldus, ühiſed õppekawad ja neid juhtis ühine koolinõunik, kelle aſupaik on Riias. Kihelkonnakool oma meetodikindla õpetuſega pani maalastele ſoliidſe aluſe edaſiõppimiſeks keskkoolides, andis orelaid ja edaſipüüdjaid taluperemehi ja wallaomawalitſuſe tegelaſi, ſagedasti ka wallakooliõpetajaid. Endiſtele kihelkonnakooli õpilastele toetuſid meie tolleaegſed rahwuskultuuriliſed ettewõtted. Nende ridadeſt tulid kirjanduſe lugejad ja arwurikaste maaſeltſide liikmed. Kultuuriliſemateks oſutuſid enamasti need kihelkonnad, kus töötas kauemat aega hästikorraldatud kihelkonnakool. Nende juhatajaid ja abiliſi walmistas ette kogu Liiwimaa jaoks Zimſe juhatuſel olew Walga ſeminar. Umbes weerandi kuni wiiendiku ſelle ſeminari õpilaste arwuſt moodustaſid eestlaſed.

Tänawu juunikuus ſaab ſelleſt ajaſt 40 aastat täis, mil Walga ſeminar weneſtuſe ſurwel ſulges oma uſſed, päraſt ſeda, kui ta kaheksa aastat Fr. Hackmanni juhatuſel oli edaſi töötanud. Nii on ſelle õppeaſutuſe endiſtel kaswandikkudel kahekordne põhjus tänawu ſilmi Walga poole pöörda ja oma waimliſt iſakodu meelde tuletada. Lätiſoost zimſeaanlaste keſkel on mõte ärganud käesolewa aasta ſuwe keſtel Walka endiſe ſeminari ruumideſſe kokku tulla mälestusaktuſele ja pidulikule kooswiibimiſele. Päewakawa tähtſaks punktiks oleks muidugi ühine käik Zimſe hauale.

Selle mälestuspäewa kindlaksmääramine ja eeskawa kooſtamine leiab aſet läheneva Läti laulupeo teiſel päewal, 20. juunil kell 11 Läti ſeltſimajas Riias, Merkeli t. 11. Seks ajaks palutakſe koguda kõiki Walga ſeminari endiſi kaswandikke, kes laulupeole ſõidawad. Kellel pole wõimalik laulupeoſt oſa wõtta, kuid ſiiski kawatſewad ſuwel Walka ſõita üldiſele koosolekule, andku kirjalikult oma nõuſolek teada ajutiſe pidukomitee asjaajajale Karl Brehmannile, kelle aadreſs on: Riga, Alt-Mühlgraben, Leiter der 29. Grundſchule. Kirjalik ülesanne oleks wajalik, et komitee ſaaks ülewaate, kuipalju ettewõte Eeſtis leiab oſawõttu.

M. R.

SSSR kaswatuſed lina ja kanepi alal.

Plaanid ſuured. Aga kuipalju neiſt teostub?

Möödunud aasta kaubanduslikeſt kogemuſiſt oleme harjunud nägema, et rahwuswaheline lina- ja kanepiturg on kõrgemal määral ärarippuw nõukogude kaubandus-tööstus politikaſt. Mäletame ſeda rõhuwat ja äärmiſelt kõikuwat ſeiſukorda linaturul möödunud ſügiſel, kui nõukogude kaubanduslikud organiſatſioonid äärmiſelt tagaſi hoiduſid igaſuguſteſt tehinguteſt ja informatſiooniſt oma kawatſuste kohta. Kas oli ſiin tõeliſelt ſüüdi nende eneste koduſed asjad, nagu ülewaate puudus, hilinenud lina kokkuwõtmine jne., pole teada, kuid ſalaſina jääb püſima et linaturul meeleolu juſt ſelle tõttu weelgi langes ja igaſuguſed kuulduſed dumpinguſt, üllatusteſt weelgi hindu alla lõid.

Selle wastu tahawad nõukogud, nagu Moſkwaſt tulewad teated kinnitawad, eeſolewal hooajal juba aktiiwſemalt eſineda. Praegu on käimas palaw kihutustöö, ühenduſes kogu töö mehaniſeerimiſe kawatſustega. Seejuures näib nagu tahetaks linakaswatuſe raskuſe keskpunkti Pihkwa ja Oſtrowi raiooniſt üle wiia Keſk-Wenemaale — Iwanowo-Wosneſſenſky tööstuspiirkonda. See oleks wõrratu ſuur lina kombinaat, ſeſt Iwanowo-Wosneſſenſky raiooni on praegu 74 prots. kogu lina tekstiilitööstuſeſt koondatud.

Enne maailmaſõda tegutſeſid Wladimiri kubermangus 48, Koſtroma kub. 18 ja Jaroslawi kub. 18 lina tekſtiilwabrikut.

Kas ſee ülekanne õnnestub, ſeda näitab tulewik. Iſeloomuline on aga nähtus, et möödunud tegewusaastal ſelles raioonis lina külwipind 60 prots. wõrra wähenes. Teiſeks puuduſeks on SSSR tooreliinatööstuſe wõrdlemiſi nõrk mehaniſeerimiſe külg. Wiimane wõrdub linatööstuſes 4 protſendile ja kanepi juures 1 protſendile kogu toodanguſt. Mehaniſeeritud linatööstuſi, kus muuſeas ka keemiline leotus- ja ja pleegitusſiſſeſeaded olemas, on SSSR-is 38. Weel käesolewa tegewusaasta jooksul tahetakſe, makſku mis makſab, lina- ja kanepiwabrikuid 489 üksuſe wõrra ſuurendada. See oleks muidugi wõrratu eduſamm, mille õnnestumiſel 33 prots. nõukogude lina ja 20 prots. kanepi üldtoodanguſt oleks walmistatud mehaniſeeritud teel. Loomulik, et ſee lina ja kanepi kwaliteeti ja wõiſtluswõimet rahwuswaheliſel turul tubliſti tõstaks. Eeſolewa ehitusplaani järele ſaakſid ſiis Lääne-, ſ. o. Leningradi, Pihkwa ja Oſtrowi raioonid 108 wabrikut, Niſhni-Nowgorodi raiooni 60 Uurali 51, Walgewenemaa 46 tehaſt.

Kanepi mehaaniliſed ümbertöötamiſe tehaſed aſuksid Ukrainas, mustamulla ja Alam-Wolga piirkonnas.

Teiſelt poolt aga ei pea unustama, et lina kunſtliku leotuſe ja ümbertöötamiſe tehaste maſinatega warustamine nõuab nõukogude maſinatehastelt raskeid ſõupingutuſi. Näiteks nõudnud kõrgema majandusnõukogu eſitaja 600 komplekti maſinaid, kuna wabrikute eſitaja eitas nende walmistamiſe wõimaluſi teatawa aja jooksul.

642 lokomobiiliſt lubas maſinawabrikute eſitaja käesolewa aasta jooksul anda ainult 115 jne. Igatahes jääb 489 uue mehaniſeeritud ja keemiſeeritud leotus- ja ümbertöötamiſetehaſe walmimine käesolewal tegewusaastal ſuure küſimusmärgi alla.

Üks ajakirjanduse wanaisa.

Mees, kes aſutas esimeſe tööbüroo, polikliiniku ja pandimaja.

Kolmſada aastat tagaſi, 30. mail 1631 ilmus Pariiſis esimene ajaleht. Küll oli ſellel teatud eelkäijaid ſuurte kaubamajade teatajate näol jne., kuid „Gazette" oli tõeſti, kuigi nigelamal kujul — kwatraal wormis eſiteks nelja, ſiis kaheksaküljeline ja ainult reedel ilmuwana, ſelleks, mida meie tänapäewal ajaleheks nimetame.

Tema wäljaandja, Théofraste Renaudot, kes wõib anda kanda ka esimeſe ajakirjaniku nime, ſündis arwatawasti 1586. a. teiſel poolaastal Poitou lähedal Loudunis. Igal iluduswõiſtluſel oleks ta juba alguſel wäljalangenud, ſeſt ta oli kõhn, kondine ja nurgeline mees hiiglaruſikatega gorillakäte otſas ja ebaharilikult tajaſe ninaga, mille külge eriti kergesti hakkas kaasaegne teraw pilge. Selle wastu oli tal aga lahtine pea otſas, täis kääriwaid mõtteid; wõib-olla ſellepäraſt, et ta kuulus waimliſelt ärkſamasſe katoliikliku maa protestantlikku wähemuſſe, kes igat eduſammu ja püüet uutele teedele terwitaſid mitte ainult ſelleks, et ſee uus oleks olnud, waid ſellepäraſt, et inimſugu edaſi wiia. Mees, kes juba 20-aastaſelt Montpellieri ülikoolis ſaawutas arſtiteaduſe doktori mütſi, ei hakanud muidugi nõiajalwide ja welskerikunstiga pihta, waid oli ka üks neiſt, kes arstirohte hakkas otſima keemia laboratooriumiſt. Siiski algas ta oma awalikku tegewuſt arſtina, milleks oli ju ka teatud kohuſtuſi. Mõtliku kaastundega wiibis ta ſilm neil, kes olid kahekordſelt õnnetud: kes olid haiged ja waeſed, ning warsti tundis ta ära, et maa waeſus on ſeltskondliku keha orgaaniline wiga. Selle aastaſaja kirwetoimeline ſeadusandlus käis nende waeste kuraditega, kes majandusarengu ja ſõjakäraga olid oma kodudeſt kistud ja maanteele paiſatud, tõesti armutult ümber. Neid ei koheldud mitte kui poolikuid, waid päris kurjategijaid. Weel Ludwig 14. walitſemiſe ajal ſaadeti neid, kes mitte oma ſüü läbi kaotanud peawarju ja ſiſſetulekut, galeeridele. Kuid Renaudot, kaugele ſotſiaalpolitika arenguſt ette rutates, nägis, et abi waestele ja wõitlus wiletſuſe wastu on ſee kõige õigem.

Juhus tahtis, et ta 1609. aastal tutwunes oma kodumaal lähemalt noore aadlimehe — nimega Armand du Plessis'ega, kes natuke hiljem ſai juba Luconi piiskopiks. Kui hiljem ſee du Plessis warsti hertſog Richelieu, kõikwõimas Prantſuſe kantsler oli, kutſus ta 1612. aastal Renaudot, kelle „Traktaati waestest" ta hästi tundis, Pariiſi. Richelieu lemmik ſai warsti kuningliku ihuarſti tiitli ja nimetati hoolekande peakomiſſariks. Aga kui Renaudot oma julgete mõtete teostamiſele aſus ja rasketele takistustele põrkas, pöördus ta arsti kutſeſſe ſünnilinna tagaſi. Alles 1624 kolis ta keſtwamalt Pariiſi, et 1629. aastal kuningliku priwileegiumiga awada oma „aadressbüroo". See oli kõigepealt wäikſemal mõõdul kohtade wahetalitus, kus Pariiſi woolawad töölishulgad awalikkudelt platſidelt endid ülesandſid ja tööandjad wõiſid nõutada tööjõudu; ſee oli

esimene tööbüroo.

Sellega mitte rahuldatud, aſutas Renaudot ka esimeſe polikliiniku, kus ilma makſuta wõis ſaada arſtiabi ja arſtimeid; 20.000 inimeſt maitſeſid tema eluajal ſeda heategu. Lõpuks awas ta ajutiſte hädade ajutiſeks eemaletõrjumiſeks esimeſe pandimaja. Seal anti ilma metſikute kaſuwõtmisteta teatud pantide wastu raha hoopis wäheſe waheltkaſuga.

Nii nagu nende ettewõtete üle, nii ka „Gazette" üle püſis Richelieu kaitſew käſi. Ajalehe kaſu wõitluſes oma wäliste ja ſiſemiste waenlaste wastu taipas riigimees warsti. Esimene ajaleht oli ſedawõrd awalik hääle kandja, et ka walitſus ſelle kaudu tarwilikke teateid laiali laotas. Kardinali „preſſechefina" mõjus Peter Joſef, „Hall eminenz", kes wahetewahel lehe toimetuſſe ilmus ja ſalajaſi kahekõneſid pidas Renaudotiga. Aga ſelle kõrwal korjas ja noppis lehe wäljaandja wälja teateid, mis lugejale erutawalt mõjuſid ja tarwilikud olid. Esimene lehe number algas ühe teatega Konstantinoopoliſt Perſia-Türgi ſõja üle ja tõi peale ſelle kirju üle kogu ilma: Roomaſt, Hiſpaaniaſt, Portugaaliaſt, Sakſaſt, Leipzigiſt, Lübeckiſt, Mainziſt, Wenediguſt, Amsterdamiſt ja Antwerpeniſt. Prantſusmaa iſe leidis omad õiguſed alles peale ſeitsmendat numbrit. Kui Renaudot 1631. aasta lõpul esimeſe aastakäigu oma leheſt kogus ja köidetult wälja andis, deklareeris ta ka esimeſe oma ajakirjandusliku põhilauſe: „Otſi tõtt", — jättis aga ka teatud wabaduſe, et kiiruga kirjutatud 500 märkmes ühte ja teiſt wõib ette tulla, mida aeg parandab ja täpſustab.

Kuna rahutuste ajal „Fronde" põlatud Ludwig 14. wastu üles astus, andis „Gazette" mitte wähem kuulſat eeskuju, kui ta ajakirjanduſes mõjus wahepeal Saint Germaini põgenenud walitſuſe eeſt. Richelieu ſurma järele oli riigitüüril kardinal Mazanis. Samal ajal oli aga tema poegade poolt Pariiſis wäljaantaw „Courrier Français" walitſuswastaſeks kõnetoruks.

Nii oli ſee töö, waewa ja wõitluſega elukäik, mis

25. oktoobril 1653

kustus. Päraſt ſeda reedel tõi „Gazette" oma aſutajale ja wäljaandjale järelhüüde. Allegooriline kaasaegne waſelõige kujutas „Gazettet" naiſekujuna kohtuniku toolil, paljastatud wale wiskab talle wihapilke, tõde iſtub rahul tema kõrwal ja kohtukirjutajana awaliku arwamiſe tribunaali jalal pöördub Renaudot põlglikult neiſt ära, kes rahaga püüawad edu ſaawutada. Makſuliſi kuulutuſi hoidis ta oma leheſt eemale ja andis nad wälja erilehel. Aga kui kaks aastaſada hiljem „Gazette" ilmumiſe Pariiſi juulirewolutſiooni preſſekorraldus lõpetas ja algas preſſiwabadus, ſiis ilmus warsti Girardini „Preſſe", mis on ka teiſtes maades nagu kaik lewinud lehetüübi eſitajaks. Neil juba tekſt rippus ära kuulutuste andjate ſoowideſt ja ettewõte muutus puhtäriliſeks. Lajalle ütles: „Kõlwatu kaſu pärast rahwale päiwiti tuhandeist toruſt waimliſt ſurma puhkuw..." Sarnaſt arengut Théofraste Renaudot küll ei olnud ette näinud.

Kewade kutſub noori matkama.

Warſti lõpewad töörohked koolipäewad. Noored, aastaſe raamatute taga iſtumiſe järele, waatawad rõõmſalt wastu kewade ilule. Paljudel nendeſt ootawad kodus kenad metſatukad, aasad ja niidud, kus talwel kühmuwõmbunud ſelga ſaab ſirutada ja wärskes kewadeõhus heina tehes lihakſeid karaſtada. Kuid kõigile pole ſee kättejaadaw. Hulk linnalapſi peab leppima tolmuſtel tänawatel jalutamiſega wõi linna lähedal rohelistes wiibimiſega. Kas tuleb rahulduda neil ſellega? — Ei. Noored ei tohi jääda eemale maaelu wärſkendawaſt mõjuſt. Tuleb rohkem rõhku panna meie noorſoo ſeni nii wähe harrastatud matkaelule. Meie kodumaa loodus ei olegi nii waene, kui ta eſialgul nii mõnelegi noorele paistab. Meil tarwitſeb ainult külaſtada Otepää mägimaaſtikku tema metſatukkade ja järwekestega wõi peatuda Onrika ja Aieri rannikul, et weenduda ſelles. Matkaelule tuleks aga meie noori pühendada oma puhkeaega, et ſee ei tooks mitte igapäewaste piſiasjade korraldamiſel, waid tooks meile iluſaid elamuſi. Palju peame weel ſelleks tegema, et jõuda matkaelu harrastustega järele Soome, Sakſa j. t. maade noortele. Tuhanded noored wõtawad igal kewadel Sakſamaal kätte ränduriſepi ja ſelga pambud, et alata juhtide ſaatel nädala ja kuude pikkuſeid rännakuid. Nendel matkadel aſuwad noored tihedaſſe kokkupuutumiſſe laiema rahwakihiga, õppides tundma nende eluwiiſe, nõudeid ja tarbeid. Nii kaswab noortes uſk ja armastus oma iſamaaſſe ja rahwaſſe, mis püſib weel hiljem eluski tugewana.

Palju wajab matkamiſe kaunist [illegible] õhutamiſt meie linnanoorſoo ſeas. Takistuseks on meil küll ſuureſti waſtawate puhkekodude puudumine, nagu leiame neid paljudes teiſtes maades. Kuid ka ſelleſt ſaab üle, kui leidub noortes küllaldaſelt head tahet, ſeſt meie talunikud ei keela ulualuſt wäikſemaarwuliſele matkurite rühmale.

Raamat wiis Kodijärwe wallawolikogu kohtu.

Kui raamatukogule toetuſt ei määratud.

Kodijärwe wallawolikogu ei olnud wõtnud 1930/31. a. eelarweſſe walla awaliku raamatukogu majanduslikkudeks kuludeks ſummaſid, olgugi et ſeaduſe järele wald on kohuſtatud aastas wähemalt 2 ſenti inimeſe pealt ſelleks otſtarbeks määrama. Tartu maawalitſuſe protesti põhjal Otepää jsk. rahukohtunik kohuſtas wallawolikogu raamatukogu heaks wajaliſe ſumme määrama 1930. a. kohta.

Sama aasta oktoobrikuu kooſolekul otſustas wallawolikogu 1931/32. a. eelarweſſe raamatukogu majanduslikkudeks kuludeks üles wõtta 15 kr. 1930. a. kohta aga mingiſuguſt ſummat ei määratud.

Maawalitſuſe hariduſeoſakonna juhataja poolt tõsteti ſüüdistus wallawolikogu wastu kohtuotſuſe mittetäitmiſe pärast. Eriliſt ſüüdi nähti wallawanemal Kallasel, kes kooſoleku juhatajana pannud hääletuſele ſeaduſewastaſe otſuſe.

Juurdluſe toimetamiſel ſeletas wallawanem, et wolikogu 1930. a. peale määranud ſiiski 85 kr. Protokolli kanud ſee ſumma ekſikombel raamatute oſtuhinnana, kuna tegelikult läinud ſee aga raamatukogu juhatajale oma äranägemiſe järele tarwitamiſeks. Päraſt kohtuotſuſt liſaſummaſid ei ole ſaadud enam määrata, ſeſt wallal ei ole olnud wabu ſumme.

Suurem oſa wallawolinikke ülekuulatud, [illegible] prokurör juurdluſe rahukogule läbiwaatamiſeks ette. Kohus otſustas ſüüdistuſe wallawolinikkude wastu lõpetada kuriteo kooſſeiſu puudumiſel.

Pühapäeval, 7. juunil s. a.
Rahva-pidu
Käsitööliste Seltsi aias.

Laupäewal Tartus lennupäew.

Tallinna lennukid jõudſid kohale. — Taewaſt ſadas pidulehti.

Tulemeres lennukid Tartu kohal.

Eilſe päewa jookſul jõudſid Tallinnaſt kohale lennukitel lennupäewaſt oſawõtjad. Raudkulm wihm ja tujukas põhjatuul, mis hommikuſt ſaadik nagu kiuste ſegama hakkas, ei ole tuju ſiiski mitte langetanud. Lennumehed on harjunud lootma, neil on rikkalikke kogemuſi, „märke" ja tähelepanekuid (nagu wanadel põllumeestel), mis ilma wana, äraproowitud waistu ja tarkuſe järele ennustada lubawad. Ja tänaſeks on wäljawaateid.

Ööſel wastu laupäewa oli ette nähtud öine lennudemonſtratſioon ſuurte helgiheitjate walguſel. Taewaſt ſadas laupäewal (peale kutſumata wihma) weel mitmeid kümneid tuhandeid lendlehti, nagu õnnistuſt kogu Tartumaale ja ka teistele linnadele. Lendlehtede ühel küljel on lennupäewade kuulutus (6. ſkp. Tartus, 14. Rakweres), teiſel küljel Tallinna äride, ſuurfirmade ja aſutiste kuulutuſed, kes ſeda erakordſet, otſe ameerikalikku reklaami wõimaluſt tõttaſid ära kaſutama.

Tänane pidu tõotab Tartus kujuneda erakordſeks. Siin näeme ſportliſt entuſiasmi, julguſt ja oſawuſt ,ſamuti kõrgeklasſiliſt tehnikat ja inimwõimete haruldaſemaid külgi, paremini kui ühelgi ſtaadionil.

Baromeeter tõuſeb — tuju ſelle kannul. Seepäraſt wõime ehk ka julgesti ära jätta ſelle kahtlewa kui... Kui täna taewataat kurjustab, homſeks muutub muidugi leplikumaks.

Lennupäewa tähtſamad tegelaſed.

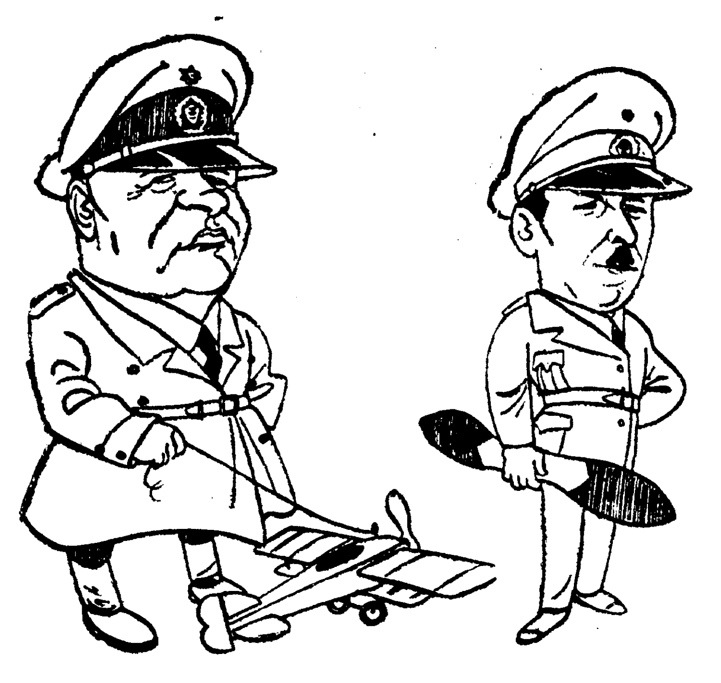

Maj. Fiſcher.

Tuli Tartu, muigas, rääkis ſiſſejuhatawalt põguſa anekdoodi (meister à la Anton Jürgenſtein) ja — wõitis. „Veni, vidi..."
Ning ſiis — asja juure, mu härrad!
Nobleſſi ja huumorit parajal kohal wahele.

Kol. Tomberg.

Õhukuningate kuningas. Repreſentaabel, on kaalu ja mõõtu. Poiſid, parajuſt pidada! Noomib iſalikult, hoiatab, aga ei kurjusta eriti, kui poistel on eriharrastuſi, õhus muidugi. Lennuratſul pole ohje, kuſt piſut taltſutada jaaks, kui hoog ja kuraas kaswab. Wahete-wahel koondab aga kõik ohjad oma kätte, hoolitſeb kõikide ja kõige eeſt korraga, kähku ja ſuurejooneliſelt: näit. ringlend ümber riigi, propaganda-öpperett, kooſolekud, uued ühingud. Ehk jälle tuuliſel ja lumetormiſel talwepäewal retk Lätti, wahemaandumiſega Poola piiril. On hoogu ja ſiididuſt, ſekka mahedat juttu.

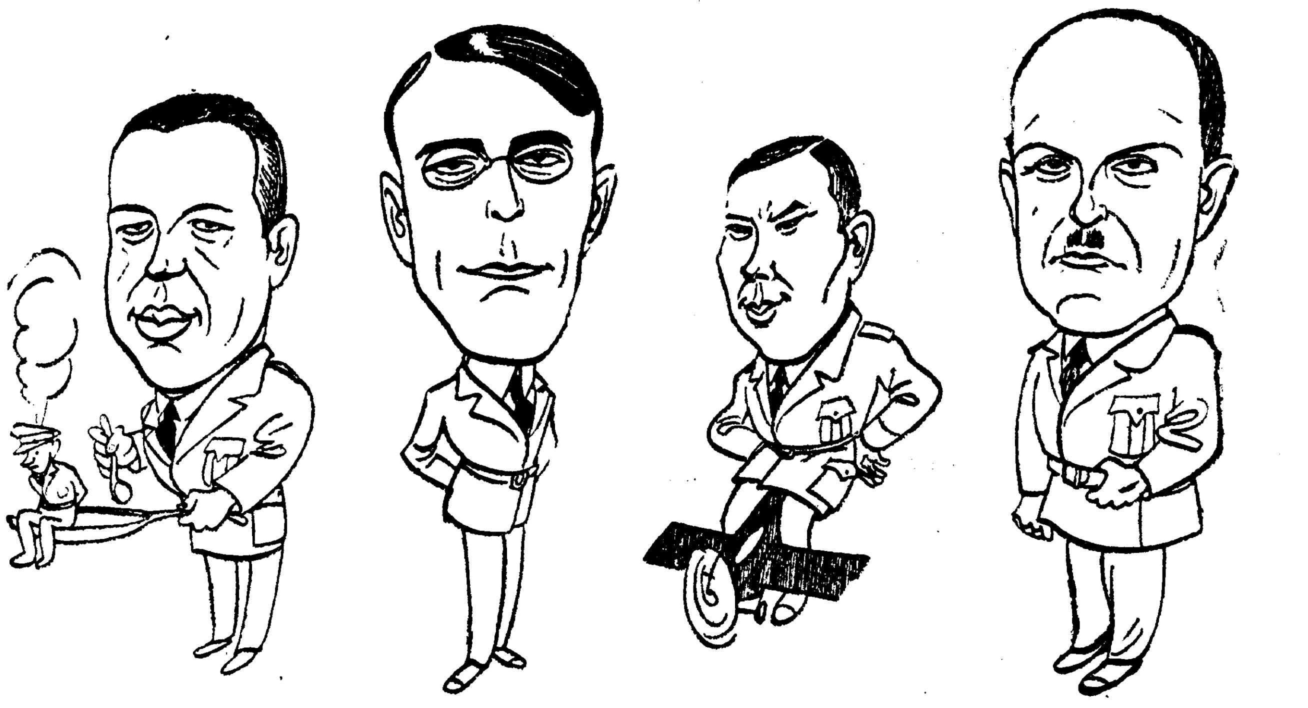

Major Wernik.

„Neil poistel teha esialgu
Üks kõbe tuli alla —
Et harjutakſid käſi, jalgu,
Siis — lasta lennuks walla."

Lennukooli ja noorte lendurite Mooſes ja prohwetid.

Major Hugo Janſon.

Naljahammas, kes oma andi waka all ei hoia: hoolitſeb publiku tuju eeſt lennupäewal mitme paſuna kaudu. Nõrkuſi — nooremas eas lüürika, hiljem jurisprudentſia ja lennukunſt. Lähema tulewiku probleeme: Terra Caelum tuleks aſustada ja igapidi elustada ſeda mahajäänud kolgaſt. Adwokatuur pilwe peale, linn ja lennujaam Suurele Wankrile (ſuur wanker ju koguni kaſutamata!). Õhuliin mööda Linnuteed jne. A propos — Weemehe tähekoguſt peaks ſaama ſeda „kangemat wett".

Ehee, wäljawaateid on, aga ſelleſt räägime muidugi päraſt lennupäewa."

Kapten Reisſar.

Lennukunsti ja kõrgema pilotaaſhi first class. Ingliſe kool, eriharrastus — akrobaatika. Luſtlik, ſangwiiniline, naerab laialt ja kameraadlikult enne ja päraſt laulu linnukeſeſt „tare taga tammikus". Kaitſeb 3. diwiſjoniga wahwalt pealinna „õhuwaenlaste" eeſt.

Kol.-ltn. Haas.

Wanemaid weteraane lendurite peres. Raudwara. Mida teeks limiſõdur ilma püsſita ehk lendur ilma lennukita? Kuid Haas lõi Wabadusſõjas ſekka õige kahtlaste lagunewalt wäelt pärandatud maſinaloksudega. Tunneb ikka edaſi kindlat tarwiduſt „õhu" järgi — puhaſtwerd lendur. Reſideerib Rakweres ja ümbruskonnas 1. diwiſjoni chefina.

Joonealune.

Kui M. Weske käis keeleuurimisreiſil.

Dr. M. Weske oma keeleuurimisreiſil oli puutunud ka Awinurme. Oma paaripäewaliſe Awinurmes wiibimiſe ajal ſai ta ſedawõrt populaarſeks, et weel nüüdki wanemad inimeſed ſelleſt meheſt teawad luguſid kõnelda.

M. Weske oli ühel wolikogu kooſoleku ajal istunud wallamaja trepil, kuulanud meeste murrakuliſt juttu ja teinud taskuraamatusſe agaralt ülestähenduſi. Seal märkinud ta üles niiſuguſeid lauſeid, nagu: „Oraw istub õksa pial ja ſüeb õnkaid", „Wares lennab piku kaſikat" jne. Mõnede ſõnade päraſt tulnud Weskega ſuuri aruſaamatuſi. Nii juhatatud teda üle turwaste ühte metſataguſesſe külla. Weske pole tahtnud turbarappa minna ja punninud wastu. Wiimaks tehti ſelgeks, et turbad ei tähenda mitte turbaraba, waid laud- ja latt-teed üle ſoo.

Samuti imestanud Weske, kui üks mees ütelnud, et „meie ſõidime kõhe järsku". Weske imestanud, et kuidas ſaab järsku ſõita. Selgus, et „järsku" tähendab awinurmiku keeles kogu aeg, järjeſt.

Dr. Weske tunnud huwi ka rahwa töö ja tegewuſele. Ta käinud iſegi heinamaal ja nagu kõneldakſe, löönud heina maha õige hoolikalt. Linnaſakſa wastu jõudnud niita ainult peremees ja ſulane.

Siis uurinud Weske riistameiſtrite tööd ja kütiſe tegemiſt. Huwitawamateſt asjadeſt teinud ta wihku jooniſtuſi ja märkinud kõik oskusſõnad üles.

Awinurme wallaiſadele meeldinud Weske käekiri ſedawõrt, et teda lastud ühe wallaraamatule pealkiri „trükkida". Kõneldakſe, et ka olewat ta kirjutanud wolikogu kooſolekul ſekretäri aſemel protokolli ja õnnistanud wallaiſaſid mõningate nõuannetega.

Talus, kus Weske ööd oli, laſknud ta õhtuſöögiks keeta kaerakiislit (kiſlat) ja kama. Söögi ajal aga näinud ta ,et perenaiſel piimalähkris liigub mingi elukas. Lähemalt waadates näinud ,et ſeal oli konn, mille perenaine piima ſiſſe pannud, et piim hapuks ei lähe. Nüüd olnud „tohtri-härral" ka ſöögiiſu läinud. Teisteski taludes pole ta ſöandanud enam piima puutuda.

Kõneldakſe weel huwitawat lugu, kuidas Weske käinud ühe Wadi küla mehega piſuhända tegemas. Mees olnud ſuur ebauſklik ning uskunud kaljukindlalt piſuhändade kuratlikku wõimu. Weske õhutanud meeſt weel taga, muidugi lootuſes näha ſeda huwitawat toimingut. Nii käinudki nad ühel riſtteel nõidumas, kuigi piſuhännaſt pole elulooma tulnud.

Weske ſai Awinurmes mõne päewaga populaarſeks. Kui hiljem ta laulud Awinurme jõudſid, ſiis kõneldi ikka, et need on ſelle „ladna tohtrihärra" waimuſünnitus.

Tuntud Itaalia maalikunſtnik Amalie Besſo naisfascistide juhiks.

Itaaliaſt tulewad teated kõnelewad, et Musſolini on energiliſelt aſunud naisfascistide organiſeerimiſele.

Organiſeeritawate naisfascistide eesotſas ſeiſab Amalie Besſo, tuntud maalikunſtnik, Rooma paremaſt ſeltskonnaſt. Ta on end juba fascismi algpäewiſt ſaadik pühendanud propagandiſtliſele ja organiſatooriſele tegewuſele naiste ſeas ja on üks wanemaid Musſolini kaastööliſi. Praegu on 300.000 naisfascisti terwes Itaalias „Fascio feminilis".

Amalie Besſo on warakult andi maalikunstis awaldanud, kuid wanemad, pidades maalikunstiga tegelemiſt „ebaſobiwaks tütarlapſele paremaſt perekonnaſt", keelaſid talle ſeda. Alles peale iſa ſurma lubas mees temale maalikunstiga uuesti tegelema hakata. Ta oli neljakümnetes aastates, kui ta eſimeſe pildi maalis. See õnnestus kõigiti. Mees lubas talle 100 liiri iga pildi eeſt, mis ta maalib. Peatſelt oli ſunnitud mees oma lubaduſeſt loobuma, kuna ſee liig kulukaks läks. Seſt proua oli üsna agaralt maalima hakanud.

Meeletuletus 300 aastaſele juubilarile Rootſiſt.

Stokholmiſt. 5. juunil. Tallinna linna poeglaste gümn. 300-aasta juubeli puhul ſaatis Rootſi-Eesti ühing gümnaaſiumile ladinakeelſe aadresſi. Aadresſile on teiste ſeas alla kirjutanud peadirektor Berquiſt ja peakonſul Fragräus.

Teatawasti oli gümnaaſiumi aſutajaks Rootſi kuningas Gustaw Adolf.

Gaaſimaskide kauplus Berliinis.

Lähemal ajal awatakſe ühel Berliini elawamal tänawal omapärane kauplus. See müüb ainult üht kaupa — nimelt gaaſimaske. Alates wõrdlemiſi ſüütute aewastus- ja piſargaaſi kaitſemaskidega ja lõpetades maskidega lämbumiſe- ja põletuſegaaſi wastu. Samuti püütakſe publikumi huwi äratada omapäraſe waateaknaga. Sellel omapäraſel äril on wälismail ſarnaſeid eelkäijaid. Näiteks on Belgias, Inglismaal, Prantſusmaal ja mujal ſarnaſeid kaupluſi olemas. Kas ſee äri juſt hästi minema hakkab, annab kahelda, kuna keſkmiſel inimeſel ei wõi oletada eriliſt ſoowi gaaſimaski omandamiſeks. Muidugi teine aſi on ſiis, kui ſeda wajaduſt kunſtlikult wälja kutſutakſe.

E. Tennmanni lood riigikohtus.

Perekonnaſeiſuametniku kohalt wallandamiſes kuulutatakſe otſus 12. juunil.

Kaks wastupidiste ſoowidega M.-Magdaleena koguduſe juhatuſt.

Riigikohtus oli reedel arutuſel prof. E. Tennmanni wabastamiſeaſi Maarja-Magdaleena koguduſe perekonnaſeiſuametniku-waimuliku kohalt. Kohus lükkas otſuſe kuulutamiſe 12. juunile.

Käesolewa protſeſſi eellood ulatuwad juba 1929 .a. maikuusſe, mil konſistoorium otſustas õp. E. Tennmanni M.-Magdaleena koguduſe õpetaja ametiſt tagandada, leides, et E. Tennmann on rikkunud kirikuſeaduſi. Nimelt wõtnud ta wastu koguduſe liikmemakſu hoolimata ſelleſt, et ſee temale keelatud. Ta nõudnud ametitalituste puhul liikmemakſu ka nendelt, kes liikmemakſu juba koguduſe kaſſaſſe taſunud. E. Tennmann pole allunud konſistooriumi ega koguduſe juhatuſe ja nõukogu korraldustele, pidades omawoliliſelt koguduſe peakooſolekut.

Liſaks ſellele olewat olnud õp. E. Tennmann hooletu oma ametikohustes täitmiſel. Wiibiwat ſuurema oſa ajaſt koguduſeſt eemal ja ſuhtuwat hoolimatult ja ebakorrektſelt ametitalitustele.

Peale ſelle haawanud ta ſõna ja teoga koguduſe nõukogu liikmete au.

Waimulik ülemkohus kinnitas õp. E. Tennmanni ametiſt wabastamiſe otſuſe.

Wahepeal oli aga õp. E. Tennmann ſiſenenud Tartu-Wõru rahukogusſe palwega, tunnistada tema ja Maarja-Magdaleena koguduſe wahelist juriidiliſt wahekorda edaſikestwaks. Rahukogu jättis aga ſelle nõudmiſe rahuldamata ja kohtuwaſai edaſikaebuſe läbi waatamata.

Kohtu- ja ſiſeminister arwestades eeltoodud kohtu ja konſistooriumi otſuſega, otſustas Ed. Tennmanni lahti regiſtreerida Maarja-Magdaleena koguduſe perekonnaſeiſuametniku kohusteſt ja teda kohustada 26. märtſiks üle andma kõik tema käes olewad koguduſe ja perekonnaſeiſuametniku raamatud.

Selleſt otſuſeſt teada ſaades, ſaatis õp. E. Tennmann kirja kohtu- ja ſiſeminiſtrile ſeletades, et tema on ka Wara-Brigitta koguduſe perekonnaſeiſu-ametnik, ſeſt täidab ſeal waimuliku kohuſeid. E. Tennmann küſis, kas ta Wara perekonnaſeiſuametnikuna wõib jätkata oma tegewuſt.

Ministeerium wastas, et ſelle ameti peale ei ole teda üldſe regiſtreeritud ja nii ei ſaa ta ka ſellena tegutſeda.

Ministeeriumilt ſaadud eeskirja põhjal wõttis Tartumaa politſei 1. jaosk. komiſſar J. Kodres 4. juunil raamatud õp. Tennmannilt üle.

Wahepeal olid annud E. Tennmanni ja Maarja-Magdaleena koguduſe juhatus riigikohtule kaebuſed ſeletades, et nende arwates peab toimuma perekonnaſeiſuametniku-waimuliku lahtiregiſtreerimine ſamas korras, kui ametiſſegi regiſtreerimine, tähendab wastawa uſuühingu ettepanekul.

Asja arutamiſele riigikohtusſe olid ilmunud prof. E. Tennmann, kohtu- ja ſiſeministeeriumi wolinikuna J. Reinhold ja Maarja-Magdaleena koguduſe wolinik wann. adw. H. Sumberg. Adw. Sumbergi eſinemiſele waidles õp. E. Tennmann wastu. Wastuwaidlus jäeti aga tähele panemata. Peale ſelle oli ilmunud paarkümmend Kudina nurga inimeſt, kes tahtſid koguduſe liikmetena õp. Tennmanni poolel asja arutamiſeſt oſa wõtta. Kuna neil ſelle kohta kirjalikku palwet ei olnud eſitada, ſiis administratiiw-kohtukorra järele ei lubatud neil ſõna wõtta ja nad pidid leppima ainult pealtkuulamiſega.

Kibedad ſõnad konſistooriumi arwel.

Oma kaebuſe toetamiſekõnes küſib prof. E. Tennmann, kas ſiſeministeerium on toetunud konſistooriumi otſuſele kui dokumendile. Kõneleja arwates ſee otſus ei olewat wäga dokumendi wääriline, ſeſt olewat wäga rikkaliſkult wigadega täidetud ning kõneleja arwab weel enamgi — ſeal olewat ſihilikkuſiti ſees. Edaſi arwab kaebaja, et perekonnaſeiſu ametnikud alluwad otſuſelt kohtu ja ſiſeministrile nagu teiſedki riigiametnikud, ning nende wallandamiſesſe ei wõiks konſistooriumi ſegada. Samuti ei wõiwat ministeerium konſistooriumi ſeiſukohale oma otſuſt rajada, iſeſeiſwat juurdluſt mittetoimetades. Konſistooriumi kompetents on lastud liiga laiaks minna ja teda olewat antud ſelle eraaſutuſe (konſistooriumi) kätte, kes wõib teda moraalſelt ſurmata.

Edaſi tähendab ta kohtusſe ilmunud koguduſe liikmete kohta, et tema pole neid palunud, waid nad on iſe tulnud oma häda päraſt. Maarja-Magdaleenas olewat kaks koguduſt. Üks, mis koosnewat Mikkowiſt, Kondiſt ja Juniſt ning teine, tõeline M. Magdaleena kogudus.

Eneſe kohta tähendab õp. Tennmann, ta ei ole wägiwallamees. Ent ta ei wõi ka koguduſt petta ja üksikute intriigide päraſt ära tulla. Lõpuks tähendab profesſor, et moraal ei ole jurisprudentſiga kooskõlas ja mõndagi asja ſaab juriidiliſelt nii ajada, nagu teda tegeliku elu ſeiſukohalt ei peaks ajama.

Juriidiliſelt õieti toimitud.

Ministeeriumi wolinik J. Reinhold tähendab lühidalt, et ſeaduſeſt järeldub, nii kaua kui keegi waimulik on, wõib olla ta ka perekonnaſeiſuametnik. Seaduſejõusſe astunud konſistooriumi ja waimuliku ülemkohtu otſuſega on aga E. Tennmann koguduſe waimuliku kohalt wabastatud ja ſellega tuli ta wabastada perekonnaſeiſuametniku ametiſt. Adw. H. Sumberg ühines J. Reinholdi ſeletustega.

Prof. Luud arwab, et kaebus tuleks tagajärjeta jätta, ſeſt koguduſe waimuliku kohalt wabanemiſel, automaatſelt wabanes ta ka perekonnaſeiſuametniku kohalt.

Teiſe kaebuſega, mis on antud ſiſſe adw. R. Jaska, kui koguduſe woliniku poolt, tekib ſegadus. Adw. Jaska ei ole kohtusſe ilmunud ja kaebaja poolel ſoowib eſineda adw. Sumberg, kel ka koguduſe juhatuſe wolitus, kuid teiste iſikute poolt, kui adw. R. Jaskal. Adw. Sumberg palub koguduſe kaebuſt läbi waatamata jätta. Kohus ei luba aga tal kaebajapoolel eſineda, mille peale ta eſineb ſiſeministeeriumi poolel, paludes adw. Jaska kaebus läbiwaatamata jätta, ſeſt adw. Jaskale on antud wolitus jääraste iſikute poolt, kel ſelleks õiguſed puuduſid. Sama palub ka ministeeriumi wolinik J. Reinhold.

Riigikohus otſustas adw. Jaska kaebuſe läbiwaatamiſelt kõrwaldada, kuna E. Tennmanni kaebeasjas kuulutatakſe kohtuotſus 12 juunil.

„Estonia" hooaja lõpul.

Majandusraskuſed ſunniwad koonduma.

Teatri hooaja lõpu puhul kutſus „Estonia" direktor A. Kajemets ajakirjanduſe eſindajad oma jutule, et anda ülewaadet möödunud hooaja teatrieluſt ja tutwustada järgmiſe hooaja kawatſustega.

Waatamata majanduslikule kriiſile, mis oma mõju pole awaldamata jätnud ka teatrielu arengule ja teatrid ſeadnud wõitluſes olemasolu eeſt raske ülesande ette, wõib „Estonia"

tegewuſes märgata teatawat edu

nii teatriskäijate arwu ſuurenemiſe kui ka teatri arenemiſe mõttes. Möödunud hooajal külastas „Estonia" teatrit 178.000 inimeſt. Sellega ligi 20.000 rohkem kui möödunud aastal ja üle 30.000 rohkem kui tunamullu. Piletimüügiſt on ſaadud ſiſſetulekut 148.000 krooni, möödunud aastal 130.000 kr. Waatamata ſiſſetulekute ſuurenemiſele, on teatril olnud raskuſi tulude ja kulude taſakaalustamiſel ja ſeda peamiſelt ſeepäraſt, et mitmed eelarwes ette nähtud tulud ei ole laekunud tarwiliſel määral. Nii on jäänud ſiſſetulekud ballideſt wähemaks 3000 kr. wõrra kui eelarwes oli ette nähtud. Wähenemine oli tingitud ſelleſt, et paljud aſutuſed on hakanud balle korraldama, kuna warem oli peale „Estonia" ballide ainult weel ajakirjanikkude ball. Nüüd korraldab aga balle kaitſeliit, Punane Riſt ja rida teiſi organiſatſioone. Samuti ei ole ſaadud kultuurkapitali toetusſummaſt 13.000 kr. Arwestades ſiſſetulekute wähenemiſega mitmel alal ja ka ſellega, et teatril endistel aastatel tehtud wõlga 50.000 krooni taſuda, on

tulewaſe aasta eelarwe kokku ſeatud tagaſihoidlikult ja reaalſete wõimaluste piirides.

Wähemalt tahetakſe hoiduda uute wõlgade tegemiſeſt ja ſeepäraſt on eelarwes tehtud teatawaid koondamiſi. Nii on wähendatud wäljaminekuid lawaſeadelduſe jne. ſuhtes. Oſaliſi kärpimiſi on tehtud ka palgaſummade arwel. Koori alaliſt kooſſeiſu on wähendatud ja ſeda tahetakſe täiendada odawamapalgaliste noorte praktikantidega.

Draamtrupi kooſſeis jääb endiſeks, ſamuti jääwad endiſele kohale kõik juhtiwad tegelaſed. Näitejuht A. Lauter on määratud uueks hooaja peajuhiks. Oma alaliſe kooſſeiſu kõrwal tahetakſe tulewaſel hooajal kaſutada ka prowintſiteatrite jõuduſid.

Ka ooperitrupi jõud jääwad üldiſelt endisteks, ainult pr. Einerigа on leping jäänud lahtiſeks, kuna ta kawatſeb ette wõtta pikemat wälismaareiſi täiendamiſe mõttes. Samuti ei ole palgatingimuste ſuhtes kokku lepitud pr. Looga. Tawaliſeſt kooſſeiſuſt jääb ajutiſelt eemale hra Arder, kelle hääl kannatab hingamisorgaanide rikete tõttu teatawate defektide all. Endiſeks jääb operetitrupp.

Tulewaſeſt repertuaariſt on juba ligi 80 protſ. koostatud ning on aſutud ettewalmistustöödele. Hooaja awamine ſünnib 5. ſept. André Chemiére'i ooperi „Giordane'ga". Mõni päew hiljem awatakſe draama hooaeg Hugo Raudſepa algupäraſe komöödiaga „Põrunud aru õnnistus". Operetihooaeg awatakſe Granich Staeteli operetiga „Dollar weereb". Oktoobris peetakſe „Estonia" kutſelise tegewuſe 25 a. juubelit. Repertuaari wõetakſe ſeks puhuks rida uuſi algupäraſeid töid, nagu prof. Lemba uus ooper „Armastus ja ſurm", Mait Metſanurga näidend „Agulirahwas läheb ajalukku" ja wanadeſt paladeſt A. Kitzbergi „Libahunt". Sel puhul awatakſe piduliselt ka „Estonia" teatri muuſeum ja ilmub „Estonia" tegewuſe kohta broſchüür.

Täna ſaabuwad külaliſed Lätiſt.

Esmaspäewal poolepäewane külaskäik Tartu.

Nagu eiliſes lehes juba teataſime, jõuab täna Eesti-Läti Ühingu ekskurſioon Riiaſt pärale. Eile ſelgus, et ſõitjate kooſſeis on oſaliſelt muutunud ja täienenud. Nii ſõidab adw. Wagnerſi aſemel endine ſõjaminister Ozols, konſerwatooriumi prof. Wihtoli aſemel prof. Karklinſch. Kindlaks on kujunenud ka läti kunstiakadeemia prof. Purwiti kaaſaſõit. Peale ſelle ſõidab kaaſa weel Läti wäliſministeeriumi Balti oſakonna dir. Silholds. Peale wastuwõtukawa, mis oli eiliſes lehes toodud, ſõidawad külaliſed ka Jäneda põllutöökooliga tutwunema. Pühapäewa õhtul wõtawad Läti külaliſed oſa Läti ſaatkonna uute ruumide ſiſſeõnnistamiſeſt Tallinnas.

Esmaspäewa hommikuſe kiirrongiga lahkuwad külaliſed Tallinnaſt ja jõuawad kell 2 Tartu, kus on ette nähtud peatus kuni öiſe rongi wäljumiſeni. Tartus wõtab külaliſi wastu Tartu linnawalitſus. Külaliſed tutwunewad Eesti Rahwa Muuſeumiga jne. ning päraſt korraldatakſe wäljaſõit mootorpaatidel Luunja mõiſa.

Tartu teated.

Klaaſiwabriku plaanid kinnitati.

Wabrik hakkab töötama 60 tööliſega.

Tartu linnawalitſus kinnitas klaaſiwabriku plaani. Wabrik ehitatakſe Ropka linnaoſa eksporttapamaja lähedale. Tehas hakkab walmistama pudeleid ja purke nii ſiſe- kui wälisturule.

Tööstuſe hooned koosnewad puhumiskuuriſt, mis puuſt ehitus, betoon õõneskiwideſt ehitatud kütteruumiſt ja laduruumiſt. Kõik hooned on ühekordſed ja ajutiſt laadi. Wabriku laienemiſel ehitatakſe kiwihooned.

Jõumaſinaid wabrikus pole. Kütteruumis töötab gaaſigeneraator, tarwitatakſe põlewkiwi gaaſi.

Wabrikus leiawad tööd 60 iſikut.

Kuuldawasti on ehitusmaterjali kohale weetud ja peale plaanide kinnitamiſt algawat kohe ehitustöö.

Daani üliõpilas-meeskoor tuleb Tartu.

9.—11. juunini Eestis wiibiw daani üliõpilaste lauluühingu meeskoor peatub teatawasti ka Tartus, kus teda üliõpilaskond wastu wõtab. Kooris on üle 40 laulja, juhiks on Joh. Hye Kundſen. Tartu ſaabub daani üliõpilaskoor 11. juuni hommikul. Samal päewal annab koor kontſerdi kitſamale ringile, arwatawasti Eesti Üliõpilaste Seltſis. Külaliſed lahkuwad ööſiſe rongiga.

Kuna daani üliõpilaste külaskäigu ſihiks on eriti Tartus üliõpilaselu tundma õppida, tahab üliõpilaskond ſelleks kõiki wõimaluſi ära kaſutada, et külaliſed Tartu üliõpilaseluſt teatud läbilõike ſaaks. Wastuwõtu kawa ſelgub lõplikult neil päewil. Ka külastawad daanlaſed üliõpilasorganiſatſioone ja teewad päewal koos eesti üliõpilastega wäljaſõidu uuel Tartu-Petſeri raudteel Taewaskotta.

Olgu tähendatud, et daani üliõpilaste lauluühingu laulukoori külaskäik on Balti riikidesſe esimene.

Eeskujulik maanäitelawa Tartu näituſel.

Eelolewal Tartu näituſel ehitatakſe eeskujulik maanäitelawa ühes ſiſeſeadetega. Samuti pannakſe wälja eeskujulikud kulisſid.

Wäljapanekute korraldamiſega tahetakſe maa näitetegelastele anda ülewaadet odawateſt ja eeskujulikkudeſt lawa ſeadeteſt. Kuna näituſele eriti rohkesti maa näitetegelaſi tuleb, on wäljapanekutel ſuur tähtſus.

Eeskujuliku näitelawa ja kulisſide ehitamiſeks on Põllumeeste Seltſi poolt tehtud ettepanek Eesti Haridusliidule.

Ilmajaam Tartu näituſel.

Kuidas ilma ette kuulutatakſe.

Tartu Põllumeeste Selts on astunud läbirääkimistesſe Meteoroloogia obſerwatooriumiga meteoroloogiliste wäljapanekute korraldamiſeks 4.—7. ſeptembrini peetawal Tartu näituſel. Wäljapanekud wiiakſe läbi obſerwatooriumi juhataja dr. Friſchi juhtimiſel.

Sellekohaste kawade järele tahetakſe näituſel wälja panna ilmajaama, ühtlaſi ſelgitada küſimuſt, kuidas ſünnib ilmade ettekuulutamine.

See ala omab põllumajanduſes ſuure tähtſuſe, aga kuidas ſünnib ilmade ettekuulutamine, ſelleſt on ettekujutus ainult wähestel. Samuti puuduwad paljudes ſuuremateski põllumajapidamistes kõige lihtſamad meteoroloogiliſed inſtrumendid, mille omandamine mingiſuguſeid raskuſi ei ſünnita.

Kuna ilmajaama esitamine rahwale näitustel esmakordne, on huwi aſja wastu ſuur.

Tartlaste kodukäſitööd Tallinna näituſel.

Tartu kodukäſitöö ühing ſai Tallinna Põllumeeste Seltſi näituſe korraldajailt kutſe esineda näituſel kodukäſitööde wäljapanekuga. Selle toetuſeks on määranud näituſe korraldajad ühingule 250 kr.

Ühing otſustas kutſe jaatawalt. Peale üksikute iſikute esinewad wäljapanekutega Naisühingu käſitöökooli keraamika oſakond ja Naisſelts kudumiſtöödega.

Kes tahab astuda kutſekooli.

Tartu linna aiandus-meſinduskoolis on uute õpilaste wastuwõtmine 5.—18. juunini kl. 10—12.

Wastu wõetakſe mõlemast ſooſt iſikuid, kes wähemalt 6 kl. algkooli lõpetanud. Koolis on õpetus makſuta. Peaainetena õpetatakſe aiandust, aiaſaaduste ümbertöötamiſt, meſinduſt ja linnukaswatuſt.

Linna tütarlaste majapidamiskoolis Karlowa tän. nr. 48 on uute õpilaste wastuwõtmine iga päew kella 9—13. Wastu wõetakſe kl. algkooli lõpetajaid. Koolikurſuſe kestus on 1 aasta ja kool walmistab ette tegelikke perenaiſi, õpetus on ſamuti makſuta.

Lennupäewa piletite eelmüük.

Tartu lennupäewa piletite eelmüük on awatud Rüütli tän. nr. 8 „Teater ja Muuſika“ kaubamajas.

Ekſamid koduõppijaile algawad.

Tartus algawad ekſamid koduõppijaile linna 15. algkoolis Riia tän. nr. 109, neljapäewal, 11. juunil kell. 9 hom.

Ekſamile on kohustatud ilmuma kõik kodus õppiwad lapſed 8—16. a. wanuſeni, kes koduõpetuſe kohta käiwa määruſe aluſel koolwalitſuſelt loa ſaanud kodus õppimiſeks algkooli 1. kuni 6. kl.

Ekſamile wõiwad ilmuda ka teiſed iſikud, kes ſoowiwad ſaada tunnistiſt algkooli 1.—6. klaſſi lõpetamiſe kohta, kusjuures neil tuleb maksa ekſamite kuluks 5 krooni.

Ekſamile ülesandmiſt wõtab wastu 15. algkooli juhataja kooli juures kella 10—12. Ülesandmiſel tuleb eſitada wanuſetunnistus.

Karskusliidu miljonite õnnerattad ootawad.

Paljud on oſtnud omale Karskusliidu loteriipileteid, millega tahawad wõita. Üks ihaldab miljonit, teine lepib ſajatuhandega, kolmas on nõus wäikſema ſummaga kui aga wõidaks. Kuidas aga miljoneid looſitakſe, ſelleſt teawad wäheſed. Olgu ſiin lühidalt miljonite jagamiſeſt:

Looſimiſel tarwitatakſe kolme õnnerataſt. Esimeſes rattas on wõiduſedelid miljoniſt kuni kõige wäikſema wõiduni. Karskusliidu loteriil on ſelles kastis 1085 ſedelit wõi wõitu. Teiſes kastis on pileti numbri tuhanded, neid on 0, 1, 2 kuni 99. Kolmandas kastis on pileti numbrid ſajad, kümned ja üksikud, neid on 000, 001, 002 kuni 999.

Looſimiſel wõetakſe wälja esiteks wõiduſedel, näiteks miljon, ſiis teiſeſt kastiſt pileti numbrid tuhanded, ütleme 56, kolmandaſt kastiſt ſajad, kümned ja üksikud, näiteks 121. Seega oleks miljoni wõitnud pileti number 56121. Numbrid rullitakſe uuesti kinni ja pannakſe õnnerattasſe tagaſi.

Reedel pitſeeriti Tartu linna politſei 1. jaoskonna poolt kinni Karskusliidu õnnerattad. Karskusliidu loterei wäljalooſimine on pühapäewal, kell 3 p. l. Tartus „Wanemuiſe“ ſaalis. Peawõiduks on ſeekord 1.250.000.

E. R. Muuſeumi juhatuſeliikmed jagaſid ametid omawahel ära.

Eesti Rahwa Muuſeumi Seltſi juhatuſe koosolekul, mis 4. juunil ära peeti, jaotaſid juhatuſe liikmed ametid omawahel ära järgmiſelt: esimeheks prof. H. Koppel, abiesimeesteks profesſorid J. Mägi ja K. Saral, laekuriks K. Koppel, tema abiks J. Kaart, ſekretäriks K. E. Sööt, abiſekret. mag. Laid. Muiſt juhatuſe liikmeid jäid ilma eriliste ametikohustusteta. Muuſeumi ſihtaſutiſe esimeheks on koolinõunik J. Lang, abiesimeheks prof. H. Koppel.

„Noorte kotkaste“ laager Wõrtsjärwe ääres.

Elwa „Noored kotkad“, eesotſas oma wanemaga A. Kepiga korraldawad 20.—23. juunini laagri iluſas Wõrtsjärwe ümbruſes.

Laagri kawas on mõndagi huwitawat meie noortele. Nõnda on ettenähtud matkad, esimeſe abi andmiſe kurſus, uppunud päästmine jne. Pannakſe toime kogumi öine häire. Soowitaw noortele peale koolitöö puhkuſena, kodumaa kauni looduſe tundmaõppimiſeks ja eluiste teadmiste kogumiſeks.

Uus arſt meesſuguhaigete haiglas.

Linnawalitſus kinnitas linna mees naha- ja ſuguhaigete haigla arstiks dr. Eugen Silla, arwates 8 juuniſt.

Uppumine mõne ſekundiga

Harukordne õnnetus Tartus.

Reede lõunaajal läks üle Tartu pontoonſilla keegi wanem meesterahwas, kes oli ſilmnähtawalt purjus ja tuigerdas. Kesk ſilda jõudes kaotas ta taſakaalu ja kukkus, kuid nii õnnetult, et libiſes üle ſilla ääre jõkke.

Tuletõrje lendſalga mehed, kes õnnetuſt märkaſid, tõttaſid kohe uppujale appi ja tõmbaſid ta konkſu abil weeſt wälja. Kuna mees meelemärkuſeta lamama jäi ja wäheſeid elumärke awaldas, kutſuti kohale dr. Urberg ja kohtuarſt dr. Rooks, kes hakkaſid tegema elluäratamiskatſeid. Tund aega keſtnud jõupingutuſed ei annud aga tagajärgi. Laip tuli toimetada lahkamiſele.

Uppunu juures ei leitud mingit dokumenti, nii et tema iſiku kohta puudus toimetuſe töö lõpuni ſelgus.

Juhus on harukordne ſelle pooleſt, et uppuja oli wee all ainult mõned ſekundid. Nähtawasti ſoodustas uppumiſt aſjaolu, et õnnetu oli joonud denaturaati.

Tartu ekspresſid mütſi päraſt riigikohtus.

Tartu eksperesſide keſkühingu „Ekspresſi“ liikmete kaebeaſi oli riigikohtus arutuſel reedel. Kohtu otſus kuulutatakſe 12. juunil.

Teatawasti oli „Ekspresſi“ liikmetel ſiſeminiſtri poolt keelatud punaſe wormimütſi kandmine, põhjuſel, et nad ei olnud wastawat kontorit wahetalituſeks awanud ega kautſjoni ſiſſe makſnud. Kohtus kaebajate wolinik arwas, et keſkühiſus „Ekspress“ ei käi kaubanduſe ſeaduſe alla, mille järele ei tohi wälismärki kanda, waid ühiſuſe liikmed tegutſewad ühiſel aluſel kooperatiiwühingutega. Põhikirjas oli müts ette nähtud, ja ſee põhikiri on ſiſeminiſteeriumis regiſtreeritud, ſellega ei peaks olema takiſtuſi mütſi kandmiſeks.

Prokuröri arwates tuleks jätta kaebus tagajärjeta, ſest ühingu liikmed pole palunud mütſi kandmiſt oma tegewuſe juures.

Puuſöegaaſi generaatori proow.

Laupäewal kell 10 on Wakſali tän. nr. 21 J. Hirſchi tööstuſes puuſöegaaſi generaatori proowimine.

Õpetaja Ralf Lutheri

puuſärkipanek on reedel, 5. juunil kell 7 õhtul, matmine laupäewal, 6. juunil kell 4 p. l. ülikooli kirikuſt. Eilſesſe ſurmakuulutusſe on ekſikombel wiga ſattunud.

ülikooli koguduſe õp. H. B. Rahamägi.

Ü.E.N.Ü. juubelipeo ühendatud meeskooride eelproow on pühapäewal, 7. juunil kell 12 p. Karskusliidu ruumes Jakobi tän. 8. Palutakſe ilmuda ka üksiklauljaid, kes on ſoowi awaldanud kaaſa laulda.

Ü.E.N.Ü. meeskoori ja ſegakoori esmaspäewane harjutus toimub kommertsgümn. ruumes Fortuna tn. 6 (6. algkooli näituſe tõttu). Meeskoor kell 8, ſegakoor kell 9 õhtul. Palutakſe kõiki lauljaid tingimata ilmuda. Harjutuſele wõetakſe „Eesti-õhtu“ laulud.

RMKÜ ſegakoori wäljaſõit on pühap. kell 2 p. l. Esinemine Maarja-Magdaleena ſeltſide ruumes kell 8 õhtul. Eeskawas: näidend, masſdeklam., ſegakoori ja meeskwarteti ettekanded.

Rahwaerakonna kõnekoosolek.

Mis arwatakſe käitiswanemate ſeaduseelnõuſt.

Teiſipäewal, 9. juunil kl. ½9 õhtul on rahwaerakonna Tartu oſakonna kõnekoosolek „Postimehe“ ruumides. Referaadiga esineb Kaubandus-Tööstuskoja Tartu oſak. ſekretär adw. R. Treufeldt ainel: „Käitiswanemate ſeaduſe eelnõu“.

Eriliſi kutſeid ei ſaadeta. Siſſepääs kõigil rahwaerakonna liikmetel waba.

Tartu Seminari wiliſtlaste ſuwipäewad Porkunis.

Tartu ſeminari wiliſtlaste ſuwipäewad korraldatakſe 27.—30. juunini Tamſalu lähedal Porkuni härrastemajas, kus asub praegu kurttummade kool. Möödunud kewadel korraldatud ſuwipäewad Kundas, kuſt oſa wõtſid meie tuntumad koolinõunikud, õpetajad, koolijuhatajad j. t., läkſid hästi korda ja ühine ſoow oli, et nende korraldamine traditſiooniliſeks muutuks. Tänawu on ſuwipäewade kawas rida ſiſukaid referaate meie koolitegelaste ja ülikooli õppejõudude poolt, ſamuti huwitawaid waidlusteemaſid, mäng, ſport, muuſika jne. Peale ſuwipäewade ametliku oſa lõppemiſt on oſawõtjail wõimalus weel nädalapäewiks kohale ſuwitama jääda. Kõik oſawõtta ſoowijad teatagu ſelleſt hiljemalt 15. juuniks Tartu, Lai tän. 28, wiliſtlaskogu juhatuſele.

Sport.

„Estonia“ — „Kalew“ 2:0.

Neljapäewal kohtas jalgpallis uus eesti meeskond „Estonia“ ja möödunud aasta jalgpalli meister „Kalew“. Mäng lõppes tagajärjega 2:0 „Estonia“ kaſuks. Mõlemad wärawad löödi esimeſel poolajal. Esimeſel poolajal oli mäng õige hoorikas ja tundus „Estonia“ ülekaalu. Teiſel poolajal oli mäng kahwatum.

Reede õhtul kell 8 peeti ſtaadionil wõistluſi Berliini parema meeskonna „Preusſeni“ ja Tallinna „Spordi“ wahel.

Katſewõistluſed algawad täna.

Laupäewal kl. 6 p.l. algawad kergejõustiku katſewõistluſed kolmikmaawõistluſe wastu. Waremnimetatuile liſaks on üles antud Tallinna Kalewiſt Mähn, Lepp (teiwashüpe), Tamm (ſprinter ja kaugus) ja Wiiding; Tartu Politſei Spordiringiſt L. Soonberg. Tänaſes kawas on 100 m eeljooks, kuul, 800 m jooks, kaugushüpe, 400 m jooks, ketas naistele, 110 m tõkkejooks, 5000 m jooks ja 4×10 m teatejooks. Pühap. on algus kl. 4 p. l.

18-aastaſelt 15 rekordi omanik.

Ameeriklanna Helen Madiſon, maailma parem naisujuja, püstitas neil päewil Detroidi ujumiswõistlustel uue ilmarekordi 500 m wabalt ujumiſes. See on noore Ameerika naisujuja 15. ilmarekord. Madiſon on 18 aastane neiu Daani päritoluga.

Õhukest, täiesti valget, üheltpoolt siledat pakkimise paberit

Sulfiiti

soovitame suurel ja väiksel viisil, palli, kilo ja poogna viisi

„Postimehe“ raamatukpls.

Tartus, Suurturg 16.

Koolipink kriminalistidele.

Berliinis awati hiljuti ſiſeminiſteeriumi poolt politſei jaoks eriline õppe- ja uurimiskeſkaſutis, milles politſeiametnikkudele antakſe ſüstemaatiliſt õpetust eriti kriminaalſtatistika alal.

Pahemal: laskeajanduse õppetund kuuli mõju ſelgitamiſeks.

Keskel: jalajälgede gipſiſt äratõmmete walmistamine.

Paremal: tapetu pealuul proowitakſe kirwe jälge.

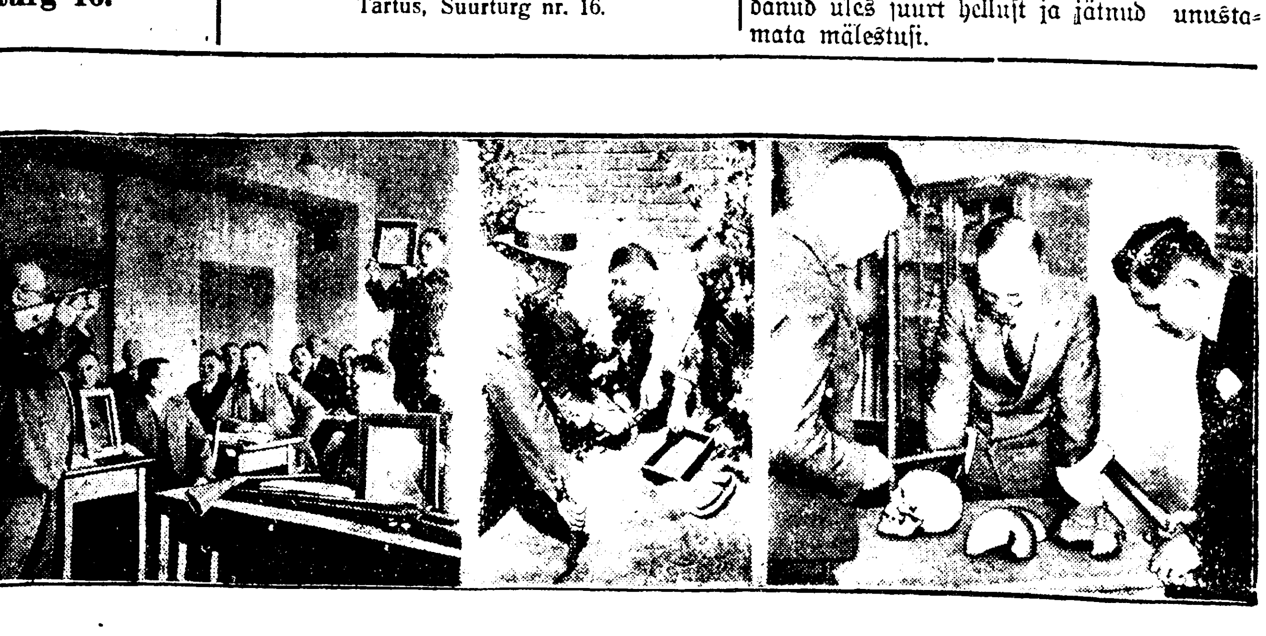

Ringi ümber kodumaa.

„Korona“ mäng lewineb maal. Kaarepere ja ſelle ümbruſes on wiimastel kuudel „korona“ peadpööritawa kiiruſega lewinenud. Tahaplaanile jääwad külaſimmanid. Nüüd hakatakſe korraldama warsti korona esiwõistluſi ja turniire.

Põllutöö Sangastes ja Restu-Antslas. Olgugi et ſuwistepühade laupäewa õhtune ſuur wihm häwitas palju põlde, mis tulid ümber ſeemendada, jäi ſiiski palju põlde ümber ſeemendamata, ſeſt oraſed olid juba ſuureks kaswanud, kuigi weſi uhtus põldudel paljudes kohtades kraawid. Et ka rahet tuli, ſiis tulewad rukkid, mis juba ennegi olid hõredad, paljudes kohtades ümberſeemendamiſele ja ſee töö on praegu käſil. Sangaste ja Restu-Antsla ümbruſes on ſuwiwiljade mahategemine juba lõpukorral, külitakſe weel kohati otri ja linu, mida küll õige wähe tehakſe. Hoos on naeriste külimine, peetide, kaalikate ja kapsaste istutamine.

Matmispaikade korraldus Rakweres. Rakwere linnawalitſus on otſustanud aſuda uuele linna matuſepaikade korraldamiſele, loobudes ſeniſeſt linna planeerimiskawas ettenähtud ſurnuaia maa-alaſt ja mõõtes wälja uue maa-ala ew. lut. koguduſe Torma ſurnuaia naabruſes.

Põhjuſena toob linnawalitſus ette, et endiſe linnawalitſuſe poolt ſurnuaiana wäljaplaneeritud maa-alale pole 1) kindlat juurepääſu, 2) koht on iluſamaid linna jalutuskohti, 3) linn kaotaks ſeega ſeal aſuwad linna ſiiwaaugud, 4) matmispaikade ſeaduſe järele ei aſu kalmistu maa-ala linna elamusteſt mitte wajaliſel kauguſel ja 5) kalmistu aſub kõrgel künkal ja mürgitaks ſealt woolawa põhjaweega madalamal aſuwa linnaoſa kaewusid.

Nende ſeiſukohtadega on nõus kuuldawasti ka matmispaikade korraldamiſe komisjon. Aſudes uue ſurnuaia wäljaplaneerimiſele, läheksid pea täiesti kaotſi tööd ja kulu, mis raiſatud ſeniſe, ettewaatamatult walmistatud planeerimiskawa tootmiſel.

Tarwastu Mustla alewi koolimaja ehituseſt ei ſaa aſja. Nagu teada, eſitas alewiwalitſus hariduſministeeriumile ehitatawa koolimaja plaani ja laenupalwe. Sealt tuli aga wastus, et koolimaja liig ſuur mõeldud ehitada ja ſellepäraſt ei poolda miniſteerium ehituſt ega ka laenu andmiſt. Alewiwalitſuſel on uue plaani tegemine käſil, mis muidugi märkſa wähem ſaab. Seega jääb koolimaja ehitus tulewaks aastaks.

„Noorkotkaste“ Jõgewa malewkonna tegewuſeſt. Malewkond alustas ametlikult oma tegewuſt k. a. jaanuarikuul, kuna poiste koondamiſega juba möödunud aasta lõpul alguſt tehti. Praegu töötawad rühmad täie hooga Jõgewa, Kaarepere, Laiuſe, Palamuſe, Waimeſtwere ja Saduküla algkoolide juures. Algajate üldarw ulatub ligi 200-ni. Malewkonna wanemaks on kirikuõpetaja A. Kerem, malewk. pääliks õpet. Ed. Looga.

Wõru „Kannel“ heliſemas.

Täna algab juubeli-laulupäew.

Tänawu, ſeptembrikuul, pühitſeb Wõru „Kannel“ oma wiiekümnendat tegewuſe juubelit. Sel puhul korraldatakſe 6. ja 7. juunil Wõrus Wõrumaa laulupäew, milleſt oſa wõtawad lauljad pea igaſt Wõrumaa maakohaſt. Eelmistel aastatel korraldatud laulupäewadega wõrreldes kujuneb tänawune märkſa ſuuremaks, juba lauljate ja mängijate arw on ſuurem — tegelaſi ligemale 1500.

Kuigi „Kannel“ oma juubelit ſügiſel peab, pole huwituſeta nüüd, juubeli laulupäewal, mõne üldwiipega waadata ſeltſi tegewuſt laulu ja muuſika alal.

Juba ſeltſi üheks aſutamiſe otstarbeks oli — edendada laulu, ſeſt tol ajal, 1881. a. polnud Wõrus ühtki laulukoori olemas. (Maakonnas oli neid 17 kohas). Wäikelinna olude tõttu pole „Kandle“ tegewus küll kunagi ülemaaliſeks ſaanud, ent kohapeal on ta mõndagi tunnustatawat korda ſaatnud. Aastakümnete jooksul on korraldatud rida wähemaid ja ſuuremaid laulupäewi, on toime pandud hulk kontſerte, on oſa wõetud pea kõigiſt ſuuremaiſt kodumaa laulupidudeſt ja -päewadeſt jne. Peale ſelle on „Kannel“ korraldanud aastakümned Wõrus ſuwemuuſikat, kahjuks ainult tänawu oſutus ſee wõimatuks.

„Kandle“ ümber koondatud jõududega on ſuudetud rida nõudlikumaidki palaſid, operette lawastada, kus „Kandle“ muuſikajõududel küllalt rasked ülesanded on täita olnud.

Kahjuks ei luba piiratud ruum üldiſemalt peatuda ſelle meie ühe wanema ſeltſi minewikupäewade juures, milles mõndagi huwitawat ja iſeloomustawat meie ſeltſi elu ja muuſika arengu kohta. See kõik on leidnud aga ſõnastuſt „Kandle“ juubeli-laulupäewaks ilmunud K. Ehrmanni raamatus „Kannel wiiekümne aastane“. Suurekaustaline juubelialbum ſiſaldab peale pikema ülewaate ſeltſi minewikuſt hulga mitmeſuguſeid „Kandle“ ellu puutuwaid pilte.

„Kandle“ poolt aasta jooksul korraldatud laulupäewad on ſaanud alati kohalikuks ſuurſündmuſeks. Suur oſa Wõrumaad on tulnud Wõrru laulma ja lõbustama. Loodetawasti õnnestub ſee-aastanegi laulupäew, kui ilmad waid wähegi lubawad. Eeltööd laulupäewaks räägiwad kõik head laulupäewa täielikuks kordaminekuks.

Juubeli-aastal juhib „Kandle“ ſeltſi tegewuſt esimehena Juhan Janſon, laulukoori juhiks on Karl Pütſep. Juubeli-laulupäewa muuſikaoſa juhtideks on aga Peetere Laja, K. Pütſep, Eduard Tamm ja A. Must.

„Kandle“ ſeltſimaja aia poolt waadates.

Tartumaa ſinod oli koos.

Praostiks waliti G. Rutopõld edaſi.

Tartu praostkonna ſinod astus reedel kokku. Kokku oli tulnud 22 liiget, millega koosolek ſeaduspärane. Juhataſid praost G. Rutopõld ja Torma õp. A. Kuuſik.

Praostkonna aruande kandis ette praost G. Rutopõld. Aruanne wõeti wastu ühel häälel. Waliti referentideks: wälismisjoni alal õp. Walter Kodawereſt, ſiſemisjoni alal õp. Kuuſik Tormaſt ja noorſoo töö alal õp. J. Muru Kurſiſt.

Praostiks waliti järgmiſe 6 a. peale ſenine praost G. Rutopõld ja tema abiks õp. Kuuſik Tormaſt.

Lõpuks awaldas ſinod ſoowi, et kirikupäew ja kiriku keſkwalitſus astuks ſamme wastawate aſutuste ees, et kogudustelt wõõrandatud maade taſuſeadus ſaaks kiiremas korras arutatud. Sinod pooldab üksmeelſelt, et kui taſu määratakſe, ſiis nimelt neile kogudustele, kellelt maad on wõõrandatud, mitte aga kiriku keſkwalitſuſele.

UUS

sõiduplaan

müügil

„POSTIMEHE“ RAAMATUKAUPLUSES

Tartus, Suurturg nr. 16.

Soome kirjanikkudel head mälestuſed.

Soome kirjanikud, kes Eestis wiibiſid, on wastuwõtuga jäänud rahule, nagu ſelgus neljapäewasteſt Helſingi lehtedeſt. „Uusi Suomi“ kaastööline on kõnelnud kirjanik Arwi Järwiluomaga. Wiimane on ſoojades ſõnades kirjeldanud ülihead wastuwõttu Eestis ja tähendanud, et tema paneks ette, et wähemalt mõni ſoomlane reiſiks Eestisſe õppima wõõrastewastuwõtmiſe kunſti.

„Helſingin Sanomat“ esitaja on uſutlenud naiskirjanikku Kersti Bergrothi, kelle hinnang Eestis korraldatud wastuwõtu kohta on weelgi kiitwam. Kersti Bergroth ütleb, et ta on Eestis ſattunud kui Anderſoni muinasjuttude maailma. Eesti olewat neid wastu wõtnud kui maailmakuulſaid filmitähti. Neid oodanud ees mugawad hotellitoad, mis olnud juba enne neid täis lilli, kirju ja kutſeid. Kogu Eestis wiibimiſe ajal olnud neil kaks kiiradjutanti, kes teeninud neid kui korporatſiooni rebaſed korporante. Ta tähendab, et ſiin ei olnud enam tegemiſt ſuhete loomiſega, waid loodi juba kohe üks intiimne pere. Kirjutuſes mainitakſe, et eesti kirjanikkude perel on olnud armas iſa Tuglas, kes oli ka ſoomlaſi tulnud wastu wõtma Tallinna ja kes külaliste wastu näidanud üles ſuurt helluſt ja jätnud unustamata mälestuſi.

Kiriklikud teated.

Ülikooli kirik. Pühap., 7. juunil jumalateenistus ühiſelt Pauluſe koguduſega. Kantſeleitunnid Pauluſe kiriku ſakristeis teiſip., neljap. ja laup kl. 10—12 e. l. Rahamägi.

Peetri kirik. Pühap., 7. juunil kl. 10 homm. jumalateenistus armulauaga.
Suwine eraleer algab 8. juunil kl. 4 p. l. Õp. G. Rutopõld.

Peetri kirik. Laupäewal kell 7 õhtul jumalateenistus noorerahwa õnnistamiſega ja armulauaga. Laululehed. — Pühapäewal kell ½11 hom. Tallinna tee ääres kabelipüha. Koorilaul. Laululehed. Suwine eraleer algab kantſeleis 8. juunil kell 5 p. l. Õp. J. Treumann.

Katoliku kirik. Pühapäewal kell 10 püha miſſa, e. l. jumalateenistus armulauaga. Õp. R. Funcke. Kell ½11 e. l. wabaõhu jumalateenistus laululehtedega Tammistus. Õp. A. Wöhrmann. — Pühapäewal, 14. juunil kell 4 p. l. jumalateenistus Luunjas, Sabal. Õp. R. Funcke.

Jüri kirik. Täna — õhtuteenistus kell 6 ja homme, pühapäewal — liturgia kell 10 hom. Pärast liturgiat nõukogu koosolek. Õhtul kell 6 piiblitund, ſamuti ka neljapäewal. Ülempreester K. Kokla.

Elwa kirik. Pühapäewal, 7. juunil kell 11 hm. jumalateenistus. See on wiimane jumalateenistus kirikus enne remonttööde algust. Edaspidiſed teenistuſed juuni- ja juulikuus on ilusate ilmadega ſurnuaial. Õp. A. Bender.

Katoliku kirik. Pühapäewal kell 10 püha Miſſa, kell 11 poolakeelne jutlus, kell 6 rongikäik püha ſakramendiga ja „Te Deum."

B. Metodisti kirik. Laupäewal kell 8 õhtul palwekoosolek, pühapäewal kell 10 hom. pühitſuskoosolek ühes Issanda lauaga, kell 5 p. l. noorte koosolek, laulukoori ettekanded, laululehed. Kõneleb õp. R. Kuum Torgust. Õp. A. Kuum.

Immaanueli kogudus, Aleksandri tän. 26. Laup. kell 8 õhtul koguduſe koosolek uute liikmete wastuwõtmiſega koguduſe palwelas Aleksandri tän. 26. 7. jkp. kell 10 palwemaja uueſti awamisteenistus Aleksandri tän. 26, uute liikmete õnnistamine, leiwamurdmine, weerandaasta ohwer. Keelpillikoor. Jutlustab D. H. Matſon. Laulukoor. — Wõnnu oſakonna ſaalis jumalateenistus kell 6 p.l., leiwamurdmine. Jutl. K. Kaups. 11.—14. jkp. üle Eestimaaline noorſoo konwerents. K. Kaups.

Sinine Rist ja 2. Metodisti kog. Laupäewal kell 8 õhtul palwekoosolek, pühapäewal kell 8 hom. pühitſuskoosolek ühes Issanda lauaga, kell 4 p. l. ewangeliſatſiooni koosolek, kõnelewad õp. A. ja R. Kuum. J. Jakobſon.

Kõned, koosolekud ja pidud.

Tartu Esperanto Seltſis pühapäewal, 7. juun. kl. 6—7 huwiõhtu **Viva gazeto** ja seltskondlikuoſaga. Kõneleb Rootſi Hariduslidu esperantolektor Henrik Sepik esperantoliikumiſest Rootſis.

Raadio ringhäälingu kawa:

Pühapäewal, 7. juunil.

Tallinna. 9,55 jumalat. Jaani kirikust. Jutl. õp. Kubu. 12 1905. a. langenute mälestusſamba awamistalitus. 13 põllumajanduslik kõne. Kõneleb agr. A. Tealane: Kahjulikkude putukate tõrje juurwi- ja köögiwiljade juures. 13,30 põllumajanduslikke teateid. 13,40 lõunane kontſert. Juh. md. Ark. Krull. 14,30 lastetund. 15 „Wahitorni" seltſi kõned. „Mäss, ſilmakirjaliſus ja ustawus jumala wastu" (eesti ja wene keeles). 20 teateid ja grammofonimuuſikat. 20,15 läti kahekordne meeskwartett „Latwija" esitab läti laule. 20,30 ilmateade ja ajanäitaja õiendus Tartust. 20,35 päewauudiſeid. 20,45 kontſert. Juh. md. Ark. Krull. Orkester. Soolo ettekandeid Fr. Nikolai (klawer). 22 tantſumuuſikat „Estonia" Walgest ſaalist (The Estonia Dance Orchestra).

Tartu. 10 jumalateen. Peetri kirikust. Jutl. õp. Treumann. 12 ülekanne Tallinnast. 20 teateid ja grammofonimuuſ. 20,15 ülek. Tallinnast. 20,30 ilmateade ja ajanäitaja õiendus. 20,35 ülek. Tallinnast. 22 tantſumuuſikat.

Berliin. 8,55 hommikupüha. 12,35 kontſert. 14,30 kontſ. 16,30 kontſ. 19,30 Chopini helitööd. 0,30 tantſumuuſ.

Wiin. 9,30 kooriettek. 11,30 ſümf. ork. 14,30 kontſ. 17,15 kammermuuſ. 22,10 kontſ.

Budapest. 14 helipl. 18,25 kontſ. 19,10 ſalongork. 23 muustl. kapell.

London ja Daventry. 16,15 kontſ. 17,30 klawerisoolo. 21,05 ſõja-, rahu- ja tänumuuſikat oratooriumidest.

Kopenhagen ja Kallundborg. 12 kontſ. 18 helipl. 21,30 Taani laulukoor. 22,10 kerge muuſ. 23 tantſumuuſ.

Helſingi ja Lahti. 17 helipl. kontſ. 18,35 ork. kontſ. 20 ork. kontſ. 21,15 ſõjawäe muuſ.

Leningrad. 6,30 helipl. kontſ. 14 lastekontſ. 21 inglisekeele kursus.

Moskwa. 6,35 hom. kontſ. 12 kontſ. 18,10 ja 20 kontſ.

Stokholm ja Motala. 14 kontſ. 19,45 kontſ. 21,40 ajawiite kawa.

Raadio Pariis. 0,7 kontſ. helipl. 13, 13,30, 14 ja 16 helipl. 20 kohwiku kontſ.

Praaga. 12,05 puhkpillide muuſ. 18,05 helipl. 17 helipl. 19 puhkp. muuſ. 22,20 tantſumuuſ.

Riia. 17 kontſ. 20,30 Drigo muuſ. 21,30 tantſumuuſ.

Warsſaw. 13,20 koorikontſ. 15,20 rahwalaul. 17.15 popul. kontſ. 22.15 kammermuuſ. kontſ. 23 tantſumuuſ.

Esmaspäewal, 8. juunil.

Tallinna. 15,30 päewauudiſeid. 15,45 ajanäitaja õiendus. Kuni 16,30 grammofonimuuſ. 20 teateid ja grammofonimuuſ. 20,20 päewauudiſeid. 20,30 dipl. inſ. F. Olbrei raadiowestlus. 21 ilmateade ja ajanäitaja õiendus Tartust. 21,05 esperantokeelne nädalakroonika. 21,15 kontſert heliplaatidelt.

Tartu. 14,45 grammofonimuuſ. 15,30 ülek. Tallinnast. 20 teateid ja grammofonimuuſ. 20,20 ülek. Tallinnast. 21 ilmateade ja ajanäitaja õiendus. 21,05 ülek. Tallinnast. 21,15 kontſert heliplaatidelt.

Berliin. 14 uued helipl. 16,30 kammermuuſ. 20 ork. kontſ. 22,50 tantſumuuſ.

Wiin. 11,45 helipl. 20,10 kammermuuſ. 21,20 kontſ., jazzkapell.

Budapest. 9,15 kontſ. 21,15 ſümf. kontſ.

London ja Daventry. 12 kerge klasſ. muuſ. 21,40 kammermuuſ. 23 tantſumuuſ.

Kopenhagen ja Kallundborg. 15,30 kontſ. 21 flöödimäng. 22,05 balleti ja ooperi muuſ.

Helſingi ja Lahti. 19.30 ork. kontſ. 22.35 ork. kontſert.

Leningrad. 7,10 kontſ. 14 lastekontſ. 15 kontſ.

Moskwa. 9,30 kontſ. 12 kontſ. 20 kontſ.

Stokholm ja Motala. 17,40 helipl. 19,30 kontſ.

Raadio Pariis. 15,45 kontſ. 20,45 kontſert. 21,30 kontſ. järg.

Praaga. 11,30 helipl. 21,10 ork. kontſ.

Riia. 17 kontſ. 20,30 kontſ. 21 05 ork. kontſ.

Warsſaw. 20,30 õhtukontſ. 22,30 tantſum. kontſert.

Haruldane rästik Wirumaal.

Pikkus 158 ſentimeetrit.

Wirumaal Metſanurga küla juures aſuwas Loobu mägestikus püüti neil päewil kinni haruldaſelt ſuur rästik, kelle pikkus küüinis 158 ſentimeetrini ja jämedus keſkkohast läbimõõtes kuni 4 ſm. Rästik kuulub kindlasti harulduste hulka, kuna kuluhallil põhitoonil olew ſikk-ſakk-joon ei lõpe looma kuklapealſel, nagu tawaliſelt enamjagu rästiku tüüpidel, H- wõi X- kujuliſena, waid ristina +.

Roomaja wastu olekſid ehk wastawad muuſeumid huwi tunnud, kuid looma prepareerimine ei oſutunud wõimalikuks, ſest kinnipüüdmiſel ſai madu wigastada, muutudes ſeega alalhoiuks kõlbmatuks.

Tindikala kanatoiduks.

Tartu ümbruskonna kanakaswatajad on hakanud kanatoiduks kuiwatatud tindikala tarwitama. Et kanatoitu odawamalt kätte ſaada, korraldatakſe ühistellimiſi.

Lähemail päewil ſõidab Peipſi äärde kanakaswatuſe eriteadlane hra Poola, et tellitud tindikala kokku osta. Seni on tellitud 300 puuda tinte.

Hoowihma, öökülma wõimalus.

Laupäewal kõwapuhanguliſed lääne- ja loodetuuled, muutlik pilwitus, hoowihma, ööſel madalamatel kohtadel kerge öökülma wõimalus. Päewal temperatuur tänaſest paari kraadi wõrra kõrgem.

Ülewaade reedel, 5. juunil.

Põhja-Euroopa madalrõhkkond liikunud keſkkohaga Walgemere piirkonda, tema äärenüünimumid Läänemere idakaldal ja Skandinaawias. Neist esimene liigub homſeks Lääne-Weneſſe, teine aga Läänemere piirkonda. Kogu Põhja-Euroopas, Läänemere idakaldal ning Põhja-Wenes walitſeb wäga jahe hoowihmadega ilm. Biskaja lahe madalrõhkkond püſib paigal. Grööni kõrgerõhkkonna nõrk hari liigub ööſeks Läänemere idakaldale. Seetõttu on Eestis madalamatel kohtadel karta öökülma. Läänemerel paiguti puhuwad kõwad loodetuuled. Eestis oli eile keſkpäewal 7—14 kr., ööſel 1—6 kr. ja täna hommikul 5—8 kraadi ſooja.

Tartu ujulas

oli reedel weeſoojus 13,2 kr. C., õhuſoojus 9,4 kraadi.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühiſus „Postimees".
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

Tallinna Linna Naiskutsekooli võetakse õpilasi

kõikidesse osakondadesse!

1. **Pesuõmblemise osakond tikandusega — kursus 3 a.**
2. **Rõivaõmblemise osakond tikandusega — kursus 3 a.**
3. **Kudumise osakond värvimise õpetusega — kursus 3 a.**
4. **Majapidamise osakond aiatööga — kursus 2 a.**
5. **Moeosakond (kübarad, lilled, käekotid) kursus 1 a.**

Kooliastujailt nõutakse vähemalt 6 kl. algkooli eelharidust,

Koolile esitada: 1) koolitunnistus, 2) arstitunnistus, 3) ristimisetunnistus, 4) palve, ülalnimetatud osakonna määramisega.

Õppetöö algus 31. augustil, Tui tän. 12, Tallinnas.

Koolijuhataja.

Veeteede walitsus

annab välja kinnisel

vähempakkumisel

19. juunil s. a. kell 10 Veeteede Valitsuse ruumes, Tallinnas, Vana Sadama t. 21, KESK-SADAMA TÄNAVA

sillutusteed

pikkusega 246 meetrit. Kirjalikud, 50-sendilise tempelmargiga varustatud, pakkumised kinnistes ümbrikkudes ühes kviitungiga pakkumiste kindlustuseks Eesti Panka Veeteede Valitsuse deposiit-arvele makstud kautsjoni kohta 10% suuruses pakutavast hinnast, või ühe soliid panga garantii sama summa peale, ära anda Veeteede Valitsuse kantseleisse hiljemalt 19. juunil kella 10-neks s. a. Lähemaid teateid saab pakkumiste tingimuste kohta äripäeviti Veeteede Valitsuse ehitustöödelt, tuba nr. 36.

VEETEEDE VALITSUS.

Jäneda Põllutöökeskkooli

vastuvõtmise eksamid

on 15. juunil ja 17. augustil Jänedal.

Vastu võetakse meesõpilasi võistluseksamiga Eesti-, Saksa keeles ja aritmeetikas 6. kl. algkooli kursuse ulatuses. Sooviavaldused saata koolijuhataja nimele juure lisades ristimise, hariduse ja põllutööoskuse tunnistuse, ehk viimaseid kaasa tuua eksamile ilmudes.

Koolijuhataja.

Tallinna Pedagoogiumi

võetakse uusi õpilasi vaid AIANDUSEHARRU. **Sooviavaldused ühes elulookirjeldusega, gümn. lõputunnistuse ja aia praktika tõendustega sisse anda pedagoogiumi kantseleisse, Vene tn. 22, hiljemalt 20. aug. 1931. Vastuvõtmisekatsed algavad 26. aug. Lähemaid teateid saab pedag. kantseleist.**

Kunstkärgi

tuntud headuses alati saadaval suurel ja väiksel mõõdul. Võtab vaha pressimiseks vastu. **P. Vint Tartus,** Soola t. nr. 22. Saadaval **odavasti „Eesti tarud"** (kr. 2). Meevurrid ja kõiksugu mesinduse tarbeid.

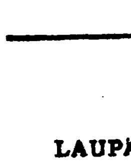

Äri lõpetamisel

ostate pool muidu

Tartus, Riia tn. 38, kellasepaärist

Oksjon

LAUPÄEVAL, 6. JUUNIL KELL 11 MÜÜAKSE enampakkumise teel Kaubahoov nr. 22-a. kõik poes olev kaup, kaalud, osa poe sisseseadet, riiul ja lett.

OKSJONIPIDAJA.

Korteripakkumised

Üürile anda uuesti remonteeritud päikesepaisteline

korter

6 tuba, teenijatuba, veranda. Aia tn. 44—3.

2-toaline

korter

üürile anda. Vabaduse tän. nr. 34—4.

4-toaline

korter

uuesti remonteeritud, üürile anda. Tartus, Herne t. 15—5.

Kabinas

3-toaline möbleeritud korter suvitushooajaks välja üürida. Lähemaid teateid Vanatalu seemnekauplus Tartus, Suurturg 16 ehk kohapeal, Kabinas, Vanatalu juures.

Ilus, suur, möbl.

tuba

ja väike tuba keeduvõimal., mööbl. ehk ilma, elekter, aia sees, ära anda. Tartus, Tuule tän. nr. 3 (Narva tän. nr. 143).

Möbliga tuba

erasissekäiguga, välja üürida. Näha kella 6—9 õht. Tartus, Katarina tän. nr. 10, kort. 3.

---

2 möbl. tuba

erasissekäiguga üürile anda. Promenadi 3—3.

---

1 suur

möbl. tuba

eestuba, erasissek ja 1 väike tuba on eraldi ära anda. Lossi tn. 8—1.

Möbl. tuba

erasissek. ära anda. Tiigi tn. 3. Seal võib ka preili kaasüüriliseks tulla.

Suvekuudeks

möbl. tuba

ära anda üksiku meester. Kivi t. 14--3. Hoovimajas.

Aianduse-mesinduse

kursus.

Tartu aianduse ja mesinduse Selts korraldab Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi koolitalus „Vahil"

Aianduse ja mesinduse kursuse

15. juunist 4. juulini s. a. — Kursusest võivad osa võtta mõlemast soost täiseallised isikud. Maks igal osavõtjal 2 krooni. — Osavõtjatel on võimalus „Vahi" koolitalus korterit saada. Ligemaid teateid annab

Tartu Aianduse-Mesinduse Seltsi juhatus

Tartus, Elva tän. 16.

Teadaanne.

Alates 20. juunist s. a. asub

Tartu linna pudretiwabriku kontor

Raekojas, teisel korral tuba nr. 4.

ILMUS

J. HAOHARU

KURBUSELT RÕÕMULE

Traagikoomiline etüüd ehk elupilt-paroodia kirjaniku elust laulu- ja muusikaga kolmes vaatuses eelmänguga.

Pühenduseks lastele ja protestiks sihtkapitalidele ning ajavaimule.

HIND 1 KROON.

Pealadu:

„Postimehe" raamatukauplus

Tartus, Suurturg nr. 16.

Häid, odavaid, kuuse

sindleid

on müüa suuremal arvul Ulila vallas, Härjanurme külas, Suure-Matto talus

---

Toiduainete kauplus

ära anda soodsatel tingimistel. Järele küsida hra Sorgsepa ärist, Tartus, Riia t. 27.

Elvas üürile anda

lihakauplus

ühes vorstitööstusega, elektrisisseseadega. Omal tapamaja ja teised ruumid. Elvas, Kesk tn. 21, Jõgi.

Päevapildi töökoda

Antsla alevis, 1. juulist s. a. üürile anda. Vana sissetöötatud ärikoht. Kaupa teeb majaoman. A. Raag, Veski t. 5.

Äriruumid

ja pagaritööstus kohe välja üürida. Lähemaid teateid Hermanni kaupl., Kaubahoov 16, telef. 18.

Hästi sissetöötatud **veini, koloniaal ja piima**

kauplus

ära anda. Teateid saab Tartus, Raekoja tän. nr. 41, pagariäri Assmann.

Korteriotsimised

Vajan kuni 15. juunini puhast, 2 toalist

korterit.

Teatada slt. «Puhas» korter.

Riigiametnik, aastaüürnik, kaks inimest, vajab 1—2 toal.

korterit

köögiga I või II l. j. Pakkumised saata slt. kuni 15. VI. 31, Nr. 400.

Otsitakse 2—3-toalist hästi möbleeritud **tuba** köögitarvitamisega ehk täie pansiooniga, võimalik. aiaga juuli- ehk augustikuu keskpaigaks. Pakkum. Dr. v. Engelhardt, Veski t. 4.

Soovitakse üürida

aita

suvekuudel mööbli hoiuks. Pakkum. ühes üüri hinnaga slt. „Ait" all.

Tööotsimised

Intelligent

daam

soovib prii ülespidamise eest enesele ja 2½ a. lapsele, maale teenistust, klaveritunde andes ning saksa- ja venekeelt õpetades. Teat. slt. «Kv. 51» all.

Preili vajab

kohta

kantseleisse, kassasse ehk muud sellesarnast. Teatada slt. kuni 12. skp. «Olen vilunud» all.

Ostmised

Eesti Seemnevilja Ühisuse **Luunja mõisa ostab elus**

põrsaid,

kaal 12—16 kg. Lähemaid teateid saab koha peal, telef. nr. 4-72 ehk Tartus, Promenadi tän. 1, Eesti Seemnevilja Ühisuses.

Ostetakse suurel ja väiksel arvul kooritud

pajuwitſe.

Tartus, Jaani 23.

Maja

soovitakse osta hinnaga kuni kr. 20.000. Väljamaks kr. 10.000.— Teat. slt. «Korralik» all.

Soovin osta pruugitud, kattega

lapſewankrit.

Teatada slt. „Lapsevanker"

Kellel müüa pruugit. korras

tõldauto

Teatada slt. firma, sõidetud kil. arvu ja hinna tähendamisega „Tõldauto 12".

Soovin osta „Zeiss' prisma

binoklit

suurus 6×24. Pakkum. ühes hinnaga slt. „6×24".

Müümised

Talu

müüa Saadjärve vallas — «Praksi». Suurus 136 vakam., põldu 73, ülejäänud heina- ja karjamaa. Teateid koha peal omanik M. Lõhmuselt ehk Võrumaal, Rõuge Alaveski pidajalt hra Saaremaalt.

Järgmist pruugitud

mööblit

(sama hea kui uus) odavasti müüa: mahagooni büroo, tammepuust kirjutuslaud, väike garnituur mööbel. —

Mööblimagasin G. Pock

Omanik Jul. Sadde, Lossi tn. nr. 12, telef. 7-41.

Kergeveo

Fordauto

«Šassi» odavasti müüa. Küsida Tööstuskoolist Tartus, Vene tänav 1, telef. 6—15.

Müüa Võrumaal «Mõksi»

veski-villavabrik

ühes 20 hekt. põllumaaga. Oma elekter. Teateid saab koha pealt, aadr. Kioma p. ag. H. Toom ehk Tartus, Tähe tänav 104—12.

Vabatahtl. oksjonil müüakse 14. juunil kell 1 p. täiesti korras

rehepeksu-garnituur

Pedja jaama ligidal, Paduvere külas. Lähemaid teateid saab J. Õunmannilt, Pedja, Paduvere küla.

Müüa odavasti

petſumaſin.

Trumli laius 48 t. Näha saab Kambjas, Maidla asund. ja teateid Kaubahoovis nr. 32, Pedeli juures.

Müüa lameda põhjaga

paat

kõlbulik ka peramootori jaoks. Teateid saab Tartus, Raekoja tän. 10, saapakauplus »Taaraking«.

Müüa sõidukorras

mootorpaat

ja **kaks jalgratast**, üks uus, teine pruugitud. Kauba tän. nr. 11, K. Hanseni äri.

Müüa

ſaaligarnituur,

trümoopeegel, korvmööbel, sulepadi ja muud majakraami. Jakobi 19—1, kella 1—5 p. l.

Pruugitud

ſowitorumaſin

ja käsi õmblusmasin müüa. Saare vallas, A. Noppi kauplusees.

Õitsvaid tomati, **kapsa,** kaali, sibula, puru, loomapeedi ja teisi

taimi

on saada. Karlova tn. 84.

Müüa korras

kudumiſemaſin

nr. 10 laiem sort. Teateid saab Tartus, Kivi tän. 32—14.

Kappe, voodeid, laudu, toole

ja majakraami müüa. Narva tän. 65, krt. 4.

Jalgratas

müüa. Tartus, Riia tänav 38, kellasepaäris.

Müüa

ſeakartuleid

Tartus, Herne tänav 5—2.

Juhtumisi müüa uus

ſuweülikond

keskmisele kasvule. Herne tn. 36—2.

Rootsi põldpüü tõugu

kukk ja kana

müüa. Tähe tn. 39—1.

Ilmatsalu mõisas on saada

saepuru

äravedamise eest.

Palmid

odavasti müüa. Roosi tn. 33, krt. 5.

Pauluse surnuaial edasi anda suurem

matuſeplats.

Küsida surnuaia vahilt.

Koppeli

nime peale poisikese saabas on jalanõude kiirtööstus Jalatsist valesti välja antud. Palun tagasi tuua.

Kadunud

Kadunud

1. skp. auto ratta kapsel. Arvatavasti Kivi tänavale. Palutakse vaevatasu eest ära tuua Herne tn. 14—3.

Roelas

võtavad «POSTIMEHE» tellimisi ja kuulutusi vastu hrad ARNOLD SIREL ja HUGO MARTINSON.

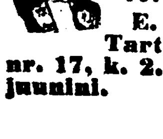

Üleilmline kuulsus.

Frenoloog ja

selgeltnägija.

E. M. Kraft.

Tartus, Puu t. nr. 17, k. 2. Ainult 18. juunini.

4. juunil s. a. surma läbi lahkunud ühisuse asutajat liiget ja kauaaegset juhatuse esimeest

Juhan Grosthal'i

mälestab sügavas leinas **Elva Piimaühisus.**

---

4. juunil s. a., kell 13 uinus vaikselt surmale 73. eluaastas meie hea armas isa ja abikaas

Juhan Grosthal.

Puusärkipanek 6. juunil kell 8 õhtu. Viimsele puhkepaika, Puhja kalmistule ärasaatmine Kongota Sangalt pühapäeval, 7. juunil, kell 2 p. l.

Palume sugulasi, sõpru ja tuttavaid vaiksest leinast osavõtma tulla.

Sügavas leinas lesk ja poeg.

Sügavas leinas mäletame oma armast venda

Adu Bergman'i,

Anne ja Jüri poega ja soovime tema põrmule igavest rahu.

Täname kõiki, kes tema haudasängitamisest osa võtsid.

Oed oma perekondadega.

Pühapäeval, 7. juunil Võrus **Kandle seltsi**

50. aasta kestvuse
juubelikontsert

Osa võtavad ligi 30 koori, umbes 1200 tegelasega.

Kontserdi algus kell 4 p. l.

Kõigile, kes minu kahekordsest juubelist nii lahkeste osa võtsid, eriti T. V. T. juhatusele, ütlen mina oma

südamliku tänu.

G. Peterson.

Eesti Panga
Tartu osakond

on suvekuudel kuni 1. septembrini s. a.

laupäeviti publikule avatud kella 9—12-ni.

„Vanemuise" aed.

Laupäeval, 6. juunil s. a. kell 9 õhtul

kontsert

laiendatud eeskavaga,

Peale kontserdi saalis

Tants.

Pääsetähed: ainult kontserdile à 35 senti, kontserdile ühes tantsuga 50 senti. Kooliõp. 25 senti.

Pühapäeval, 7. juunil kell 9 õhtul

SÜMFOONIA kontsert

Juhatab **E. TUBIN.** Solist: **B. SAPOŠNIN.**

Kannab ette:

1. Andaluusia romanss — Sarasate.
2. Scherzo-Tarantella — Veniavski.

Pääsetähed 45 senti, kooliõpilased 25 s.

Vihma korral kontsert saalis.

T. E. Käsitööl. Abiandm. Selts

Vene tän. 5.

Laupäeval, 6. mail s. a.

kontsert-ball

Kavas:

orkestri ettekandeid, dialooge, sketš: «Sõdur Sassi seiklused» jne.

TANTS.

Kaks orkestrit.

Tantsuvõistlus auhinna peale.

Algus kell $^1/_2$10 õhtu. Sissepääs 40 senti.

Toimkond.

Kongota Tuletõrje Selts.

Pühapäeval, 7. juunil s. a.

Agnes Taar'i
Emake maamuld

Tegevad: kirjanik **Agnes Taar,** Amalie Konsa, R. Ratassepp ja teised.

Näitejuht: Rud. Ratassepp, «Vanemuise» näitleja.

Algus kell 8 õhtul. TANTS.

Jõgeva Muusika- ja Lavakunsti Ühing.

Palamuse Tuletõrje seltsimajas pühap. 7. juunil s. a.

Operett üliõpilaselust

„Emajõe lõoke"

3 vaatuses.

Operetti saadab ühingu salongorkester. **Tants** salongorkestri saatel. Algus kell $^1/_2$9 õhtul.

JUHATUS.

Tööpakkumised

Maa apteeki otsitakse

juhatajat,

proviisori ehk abilist väikeste nõudmistega. Teated palun saata slt. „B. H." all.

Vajatakse

karjust

suuremat tütarlast ehk täisk. inimest kohe ehk 12. juuniks linna lähedale. Kaupa tehakse laup., 6. juunil kella 11—12 Narva t. 10, hoovis.

Vajatakse

kingseppi

ümberpöörd. töödele. Uueturu tn. 10—1.

Pühapäeval, 7. juunil kell 2 päeval Käsitööliste Seltsi aias — Tiigi tän. nr. 64.

XVII. traditsiooniline

Rahva-pidu

Loterii-allegri * Kontsert * Tants * Oma kohvik * Lille loterii

Mitmesugused uued lõbustused ja õnnekatsumised.

II. diviisi ja tuletõrje orkestrid. — Näitemäng, naljalaulud, muusikalised ettekanded. Esineb T. V. T. laulukoor.

Ilutulestik. Õhtul tulevärk.

Sissepääs 35 s., lastele ja sõjaväelastele 15 senti. Korraldav komitee.

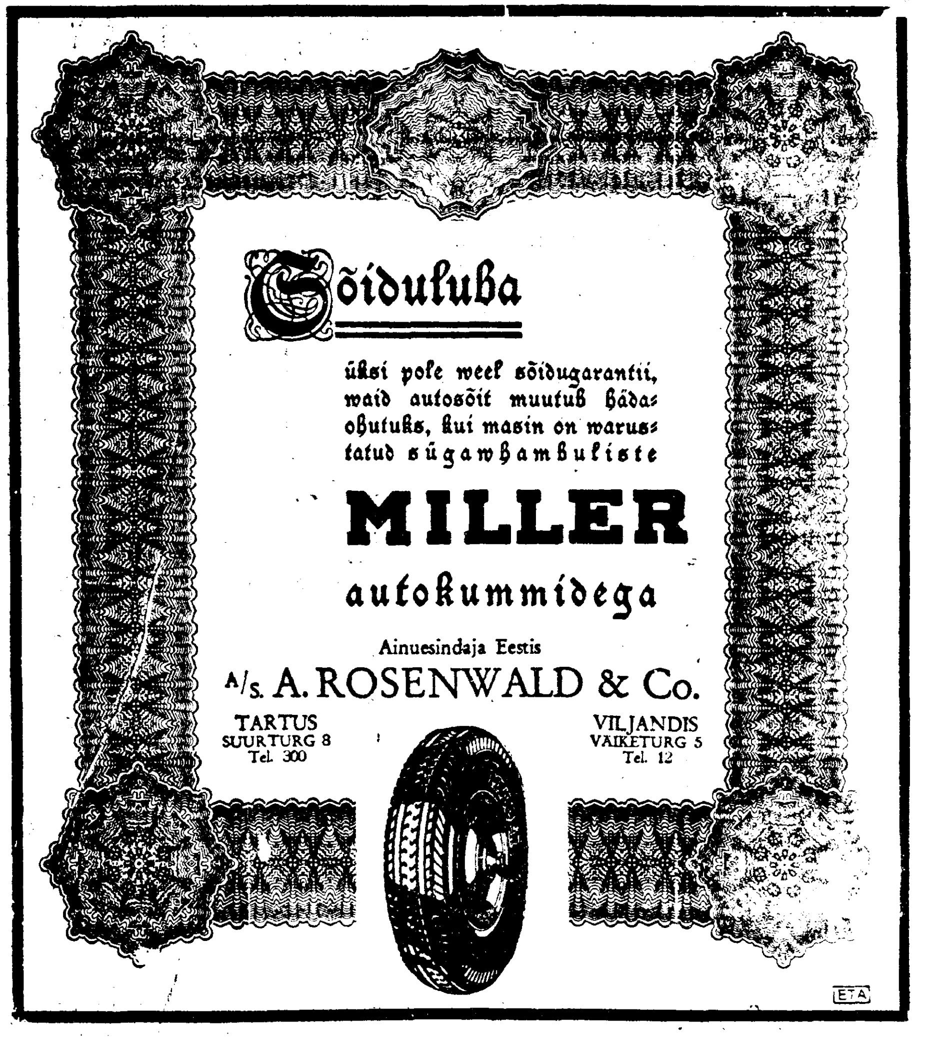

Sõiduluba

üksi pole weel sõidugarantii, waid autosõit muutub hädaohutuks, kui masin on warustatud sügawhambuliste

MILLER
autokummidega

Ainuesindaja Eestis

A/s. A. ROSENWALD & Co.

TARTUS
SUURTURG 8
Tel. 300

VILJANDIS
VÄIKETURG 5
Tel. 12

Peale pühi uuesti saadud

ilus valik suve **kleidiriideid,** nagu: markiset, villane musliin, bemberg-siid ja puuvill. suve musliinid. Palju ilusaid mustreid.

Daamid ja härrad

rutake üliriiete tellimistega!

Ladus kõige paremate vabrikute mantli-, kostüümi, ülikonna- ja püksiriideid.

Mitmet sorti kodu- ja välismaa

VIHMAKUUBI

HINNAD ODAVAD.

KARL ABEL'i

riide ja valmisriiete kauplus

Tartus, Kaubahoov nr. 8.

MÄRKUS: Tellimised täidetakse äri vastutusel I-järgu juurelõik. ja meistrite poolt.

Häid

põletispinde ja aialaudu

müüb lauavabrik J. H. Kaplan, Lao t. 43.

Karjust

vajatakse maale, soovitav vanem tütarlaps. Kaupa tehakse 6. juunil, kella 3—4 võõrastemaja «Moss» Uueturu tän. Alg. kokkuleppe järele.

Karjaſt,

tütarlast 14—15 a. vana, tarvitatakse maale. Kaupa tehakse laupäeval, 6. juunil kella 8—12. Võru tän. 74—15.

Vajatakse nooremat

teenijat,

soovitav oleks maaneiu. Narva tän. 36—1, kella 10—1.

Vajatakse **T. Ü. „Kesktöö"** liikmetest

8 majateenijat.

Kompanii tän. 1—3.

Vajatakse

perenaist,

kellel oleks võimalik väike kapital mahutada ettevõttesse Pakkum. slt. «Perenaine» all.

Dr. H. Piirako

Naha-, sugu- ja sisehaigused.

Kosmeetika.

Vastuvõtmine igal ajal.

Tartus, Raatuse tän. 12

Rõngu-Korustes

Dr. F. Leesik

6.—30. juunini haigete vastuvõtt Viinalassi talus.

Dr. A. LENZNER

Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.

Kõnet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.

Tartus, Rüütli t. 25-4

(Vastu Jaani kirikut).

Dr. Hilda Puusepp

Sisehaigused, kosmeetika ja kosmeetilised massažid

Kõnet.: kella 11—12 ja 5—6. Tartus, Raekoja 13.

Elan nüüd **Tähe tän. nr. 28, kort. 4.**

Masseerija

B. ARENS

Kosmeetika. Kõnet. 3—4.

Elan nüüd

Vana uul. 17.

Ämmaemand

Soosaar-Grünvald.

Ämmaemand-masseerija

E. Kamsen.

Tartus, Jaani tän. 15, III kord

Ämmaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 9

(sissekäik Holmi tän. 1).

Ämmaproua

A. Willmann

Tartus, Narva (Peterburi) **tän. nr. 16.**

Ämmaemand

E. Tomson-Sviker

Tartus, Vana tän. 3—1.

Ämmaemand

S. Amon

Tartus, Pepleri tän. 2,

tel. 13-30, vastu Maarja kirikut

Ämmaemand

E. Liibusk

Tartus, Raekoja (Raatuse) tän. nr. 12, III korral.